

Maaseutuohjelman toteuma ja tuloskehitys

Seurantakomitea 28.5.2019

Maaseutuohjelman toteuma 31.12.2018

- Maksettu 3 590 447 908 euroa -> 64 % kehyksestä (49 %)
- Sidottu 4 523 584 574 euroa -> 81 % kehyksestä (69 %)

Tuloskehys 1/3

Prioriteetti 2

- **Julkiset menot**
Tavoite: 407 M€ (vain osarahoitteinen osuus)
Välitavoite: 70,24 M€
31.12.2018: 193,5 M€
- **Investointi- ja aloitustukia saaneet tilat**
Tavoite: 9 700 tilaa (EU 4 450)
Välitavoite: 890 tilaa
31.12.2018: 2 326 tilaa

Prioriteetti 3

- **Julkiset menot**
Tavoite: 518 M€
Välitavoite: 167,7 M€
31.12.2018: 293,9 M€
- **EHK-sitoumukset**
Tavoite: 4 500 tilaa
Välitavoite: 3 600 tilaa
31.12.2018: 6 011 tilaa

Tuloskehys 2/3

Prioriteetti 4

- **Julkiset menot**
Tavoite: 3 808 M€ (vain osarahoitteinen osuus)
Välitavoite: 1 887 M€
31.12.2018: 2 801 M€
- **YMP-sitoumusala**
Tavoite: 2 255 000 ha
Välitavoite: 1 758 900 ha
31.12.2018: 2 050 000 ha

Prioriteetti 5

- **Julkiset menot**
Tavoite: 98 M€ (vain osarahoitteinen osuus)
Välitavoite: 20,5 M€
31.12.2018: 21,4 M€
- **Investointitukia saaneet tilat (5c ja d)**
Tavoite: 910 tilaa
Välitavoite: 182 tilaa
31.12.2018: 600 (c:356, d:244)

Tuloskehys 3/3

Prioriteetti 6

- **Julkiset menot**
Tavoite: 717 M€
Välitavoite: 152,4 M€
31.12.2018: 262,0 M€
- **Leader-toiminnan kattama väestö**
Tavoite: 1,8 milj. hlö
Välitavoite: 1,44 milj. hlö
31.12.2018: 2,69 milj. hlö

Prioriteetti 6

- **Perustamistukea tai investointitukea saaneet yritykset (6.2 ja 6.4)**
Tavoite: 5 500 yritystä
Välitavoite: 1 100 yritystä
31.12.2018: 1 358 yritystä

MAASEUTU.FI

Maaseudun kehittämisohjelma
2014–2020
Tavoitteista tuloksiin

Maaseutuohjelman kolme strategista painopistettä

Edistetään biotaloutta ja sen osana maataloutta harjoitetaan taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä ja eettisesti hyväksyttävällä tavalla.

Monipuolistetaan maaseudun elinkeinoja ja parannetaan työllisyyttä kehittämällä yritysten kilpailukykyä, uutta yrittäjyyttä ja yritysten verkostoitumista.

Lisätään maaseudun elinvoimaa ja elämänlaatua vahvistamalla paikallista omaehtoista toimintaa.

Maaseutuohjelman tavoitteet

- 1 Osaaminen, tiedonvälitys, innovaatiot ja yhteistyö maaseudulla lisääntyvät
- 2 Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen tehostuvat
- 3 Luonnon monimuotoisuus lisääntyy, vesistöjen tila ja maatalouskäytössä olevan maaperän tila paranevat
- 4 Maaseudun yritystoiminta monipuolistuu työllisyys, palvelut sekä vaikuttamisen mahdollisuudet paranevat
- 5 Maataloustuotannon kilpailukyky vahvistuu
- 6 Maaseutuyritykset vastaavat kuluttajien kysyntään ja arvostuksiin tuottamalla laadukasta ruokaa ja parantamalla eläinten hyvinvointia

Kuka voi hyötyä maaseutuohjelmasta?

Maatalousyrittäjät

Maatalousyrittäjille maksetaan korvauksia ympäristön hyväksi tehdystä työstä ja viljelystä pohjoisissa olosuhteissa. Rahoitusta on kilpailukykyä ja ympäristöystävällisyyttä lisääviin investointeihin. Yrittäjä voi neuvonnalla ja koulutuksella lisätä osaamistaan vaikkapa ympäristöasioissa, eläinten hyvinvoinnissa ja energiatehokkuudessa.

Yritykset

Maaseudun pienet ja keskisuuret yritykset voivat hakea rahoitusta muun muassa liiketoiminnan aloittamiseen, sen monipuolistamiseen ja kasvattamiseen. Rahoitusta on saatavilla tuotekehitykseen, markkinointiin, kokeiluihin, kansainvälistymiseen ja yhteistyöhön.

Asukkaat

Maaseudun asukkaat voivat hakea rahoitusta alueensa viihtyisyyden ja palveluiden kehittämiseen. Maaseutuohjelma tukee uutta teknologiaa ja toimintatapoja, joilla palveluja voidaan kehittää. Tällainen edellytys on esimerkiksi nopea laajakaistayhteys. Myös maahanmuuttajien kotoutumiseen on saatavilla rahoitusta.

Yhteistyö

Järjestöt, kunnat, yritykset ja asukkaat voivat valmistella yhdessä paikallisia, alueellisia tai kansainvälisiä hankkeita elinkeinojen, osaamisen ja palveluiden kehittämiseksi.

Ohjelman varat toimenpiteittäin (milj. €)

26.3.2019 hyväksytty ohjelmaversio

- Koulutus ja tiedonvälitys (80)
- Neuvonta (29)
- Investoinnit* (1089)
- Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen** (378)
- Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen (80)
- Ympäristökorvaukset (1656)
- Luonnonmukainen tuotanto (326)
- Luonnonhaittakorvaukset*** (3653)
- Eläinten hyvinvointi (388)
- Yhteistyö ja innovaatiot**** (160)
- Leader (300)
- Tekninen apu (70)

* Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 656 milj. euroa, sis. maatalo-, yritys- ja kosteikkoinvestoinnit

** Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 67 milj. euroa

*** Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 1 868 milj. euroa

**** Sisältää maaseudun innovaatioryhmät (EIP)

Ohjelman toteuma(milj. €)

Tilanne 31.3.2019

- Koulutus ja tiedonvälitys (36,3)
- Neuvonta (14,9)
- Investoinnit* (270,6)
- Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen (107,8)
- Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen (42,9)
- Ympäristökorvaukset (1 255,4)
- Luonnonmukainen tuotanto (204,7)
- Luonnonhaittakorvaukset** (2 547,7)
- Eläinten hyvinvointi (243,8)
- Yhteistyö ja innovaatiot*** (43,7)
- Leader (128,9)
- Tekninen apu (20,6)

* Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 44,3 milj. euroa, sis. maatala-, yritys- ja kosteikkoinvestoinnit

** Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 1 219,7 milj. euroa

*** Sisältää maaseudun innovaatioryhmät (EIP)

Tavoitteet ja toteuma 31.12.2018

	Tavoite rahoituskaudelle 2014-2020(2023)	josta Leader-ryhmien osuus	Toteuma 31.12.2018 (päätyneet hankkeet)	josta Leader- ryhmien osuus	Toteuma 31.12.2018 (käynnissä olevat hankkeet*)	josta Leader- ryhmien osuus
Koulutukseen osallistuneet henkilöt	25 000 hlö	5 000 hlö	3 777 hlö	398 hlö	44 614 hlö	855 hlö
Investointitukea saaneet maatilat	7 000 tilaa		4 038 tilaa		1 026 tilaa	
Nuorten viljelijöiden aloitustukea saaneet	2 700 tilaa		495 tilaa		411 tilaa	
Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden jalostukseen, markkinoille saattamiseen ja kehittämiseen investoineet yritykset	550 yritystä	50 yritystä	213 yritystä	35 yritystä	107 yritystä	18 yritystä
Eläinten hyvinvoinnin edistämiseen sitoutuneet maatilat	4 500 tilaa		6 011 tilaa			
Neuvontaa saaneet maatilat	43 000 tilaa		16 699 tilaa			
- neuvontakäynnit			n. 45 000 kpl			
Ympäristö- ja ilmastotoimiin sitoutuminen (käytössä olevasta maatalousmaasta)	83 %		90 %			
Luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutuminen (Käytössä olevasta maatalousmaasta)	16 %		13,1 %			
Yritysten perustaminen ja toiminnan kehittäminen	6 000 yritystä	500 yritystä	1 599 yritystä	745 yritystä	921 yritystä	394 yritystä
Luodut työpaikat	5 700 työpaikkaa	1 700 työpaikkaa	1 706 työpaikkaa	617 työpaikkaa	2 675 työpaikkaa	877 työpaikkaa
- lisäksi muut yritys- ja hanketoiminnassa luodut työpaikat			676 työpaikkaa	208 työpaikkaa	345 työpaikkaa	10 työpaikkaa
- lisäksi myötävaikutetut työpaikat			n. 50 000 työpaikkaa			
Hankkeet	3 910 hanketta	3 000 hanketta				
- palveluiden ja kylien kehittäminen	3 500 hanketta		1 539 hanketta	1 459 hanketta	720 hanketta	644 hanketta
- laajakaistahankkeet	100 hanketta		28 hanketta		26 hanketta	
- yhteistyötoimet	310 hanketta		179 hanketta	74 hanketta	260 hanketta	45 hanketta
- lisäksi koulutus- ja tiedonvälityshankkeet			111 hanketta	38 hanketta	168 hanketta	31 hanketta
*Maksettu vähintään yksi välimaksu						

Saavutuksia

- 48 391 ihmistä on parantanut osaamistaan osallistumalla koulutukseen
- 90 % maatalousmaasta on ympäristö- ja ilmastotoimien piirissä
- 13,1 % maatalousmaasta on luomua
- 2 840 yritystä on perustettu tai toimintaa on kehitetty
- 16 699 tilaa on hyödyntänyt neuvontaa
- 6 011 tilaa on tehnyt eläimille lain vaatimuksia paremmat oltavat
- 4 905 tilaa on saanut tukea uudistavaan investointiin
- 906 tilaa on saanut nuorten viljelijöiden aloitustukea
- 2 259 hanketta on mm. kehittänyt palveluita ja kyliä
- 3 000 km nopeaa verkkoyhteyttä laajakaistahankkeiden ansiosta

Toteuma 31.12.2018 (hyväksytyt hankkeet, maksettu väh. yksi välimaksu)

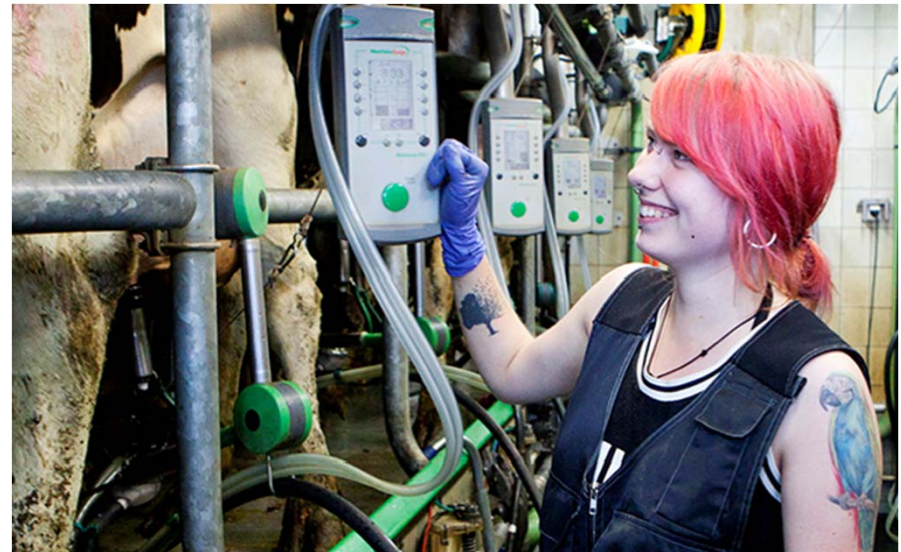
Ympäristökorvaukset ja luomu

- Ympäristötoimia on toteutettu laaja-alaisesti, pinta-alatavoitteet on pääosin saavutettu
- Ympäristötoimien vaikutuksia on arvioitu koko EU-jäsenyyden ajan ja toimia on suunniteltu tutkimustulosten perusteella
- Pitkäjänteisellä toiminnalla on saavutettu hyviä tuloksia ja vaikuttavuutta
- Suojavyöhykkeitä on vihdoin toteutettu paljon, sijoittumisessa tarkentamisen varaa
- Lähes 30 000 ha hoidettuja perinnebiotooppeja
- Talviaikainen kasvipeitteisyys on lisääntynyt merkittävästi
- Ympäristökorvauksilla on merkittävä vaikutus ravinnekuormituksen ja eroosion vähenemiseen
- Luomutilojen määrä ja pinta-ala on lisääntynyt nopeasti

Uudistumista, kilpailukykyä ja uutta osaamista

- Maaseudun innovaatioryhmissä viljelijät, tutkijat ja neuvojat kehittävät yhdessä uusia ratkaisuja ja vievät ne suoraan käyttöön.
- Maaseudun yrittäjien yhteistyö ja uusien ratkaisujen leviäminen on lisääntynyt. Yritysryhmiä on perustettu ja yhteistyö saman alan ja alueen sisällä on kasvanut.
- Maatilojen investoinneilla on parannettu kannattavuutta, eläinten hyvinvointia, energiatehokkuutta ja lisätty uusiutuvaa energiaa.
- Osaamisen kehittäminen on avain kestävään kasvuun. Lisätty viljelijöiden ja muiden yrittäjien osaamista.

Maaseudun yrittäjyys on monipuolistunut ja uudistunut

- Yhä useampi maaseudun yritys toimii maa- ja metsätalouden ulkopuolella. 30 % yrityksistä (40 % yritystoimipaikoista) toimii maaseudulla (+ monialaiset maatilat).
- Yritysten joukossa on kasvuhakuisia ja kansainvälisille markkinoille tähtääviä. 23 % maaseudun yrityksistä on kasvuyrityksiä.

Leaderin avulla on 20 vuoden aikana saatu aikaan

kansainvälisyyttä kylille

tuhansia uusia työpaikkoja ja yrityksiä

parempia palveluja maaseudulle osaamista ja välineitä kehittämiseen yhteistyötä

20 000 toteutettua hanketta

vahvempaa itse tekemisen meininkiä

pitkäjänteistä oman alueen kehittämistä

The infographic features several icons: a shop with a coffee cup, Wi-Fi, and shopping cart; a person fishing; two people playing guitar; a fish; and a map with numbered points (1-7) and arrows indicating development paths.

Viestintä

- Viestintäverkosto toimii koko maassa ohjelman viestinviejänä. Tutustu toimintaan tarkemmin:
  - Maaseutu.fi
  - Twitter: @maaseutuFI
  - Ruokavirasto
  - ELY-keskukset
  - Kunnat
  - Leader-ryhmät

Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelman 2014-2020 seurantakomitea

- Asetettu 8.1.2015 (toimikausi jatkuu syksyyn 2024)
- Seurantakomitean puheenjohtajana toimii Jaana Husu-Kallio
- Jäseniä 33 keskeisistä sidosryhmistä (MMM, VM, YM, TEM, Ruokavirasto, ELY-keskukset, tuottajajärjestöt, Suomen Yrittäjät, työmarkkinajärjestöt, neuvontajärjestöt, 4H-liitto, YTA-alueet, eläinsuojelujärjestöt, ympäristöjärjestöt, Leader-ryhmät, Suomen Kuntaliitto ja Maakuntaliitot)
- Seurantakomitea mm. seuraa maaseutuohjelman toimeenpanoa ja edistymistä sekä hyväksyy ohjelmamuutokset ja vuosiraportit
- Kokoontuu kaksi kertaa vuodessa (touko-kesäkuussa ja marras-joulukuussa)
- Asettamispäätös, esityslistat ja kokousmuistiot löytyvät Maaseutu.fi-sivuilta

maaseuturahasto

MAASEUTU.FI

Jotta voisimme hyvin.

www.maaseutu.fi

Leader-työn ajankohtaiset

Seurantakomitean kokous 28.5.2019, Kuusamo

Ilkka Peltola
toiminnanjohtaja
Keskipiste-Leader ry

Ihmisten kokoisille ideoille!

SUOMEN LEADER LUKUINA 2014-2018

- 250 milj € rahaa maaseudulle
  - 150 milj € julkista rahaa
  - 100 milj € yksityistä rahaa
- 4413 hanketta
  - 2800 kehittämishanketta
  - 1613 yritystukea

SUOMEN LEADER LUKUINA 2014-2018

- 1494 uutta työpaikkaa
  - 900 htv talkootyötä
- => talkootyön arvo 30 000 000 €**

Leaderin kantava ajatus on yhteisöllisyys eli saada ihmiset tekemään yhdessä

Leader-ryhmien palautetta Seurantakomitealle:

Kiitosta hyvästä työstä !

- Rakentavaa yhteistyötä
  - MMM - Ruokavirasto - LEADER
    - Aitoa hyvää yhteistyötä
  - Leader-asiamies ja Leader-jaosto tärkeässä roolissa
  - Leaderin hanketyö toimii
    - Hienoja kansainvälisiä hankkeita
    - Toimivia yritysryhmiä ja yhteistyöhankkeita
    - Teema-hanke tarpeen - yksinkertaisempuna

Leader-ryhmien palautetta
Seurantakomitealle:

**PITÄÄKÖ OLLA
HUOLISSAAN?**

Pitääkö olla huolissaan?

- Leaderin kehystarkistus viivästynyt merkittävästi hallintovalituksen vuoksi
  - Valitus vedetty pois
    - ⇒ Saadaanko lisäkehykset ajoissa liikkeelle?
    - ⇒ Vaatii MMM:ltä ripeää ja jämäkkää toimintaa
  - Toimintarahan lisäkehyksestä pitäisi jakaa osa kaikille ryhmille ja osa tuloksellisuuden mukaan
    - Ilman rahaa Leader-toiminta uhkaa ”halvaantua” ohjelmakausien välissä =>osaajat lähtevät

Pitääkö olla huolissaan?

- Päätyneiden hankkeiden vapautuvat varat nopeammin kiertoon
  - Leaderin rahoituskehyyksen toteuma suhteessa toimintarahaan => sanktio uhkana
- Siirtymäkauden säädökset?
- Viranomaiskäsittelyajat osin edelleen pitkiä
  - Toimintarahan maksatus Ruokavirasto
  - Hankepäätös+maksatukset osassa Elyjä

Kehittämis ehdotuksia

- Leader-ryhmien voitava seurata kehystilannetta itse Hyrrän kautta
- Yksityisen rahoituksen seurantatapaa muutettava
  - Yksityinen ja muu (julkinen) rahoitus könttänä
    - => mahdollistaa julkisten hakijoiden Leaderiin sopivat hankkeet
  - TAI Leaderin julkista rahoitusta seurataan ryhmäkohtaisesti, ei hankekohtaisesti
- Yritysrahoitukseen uusia välineitä

LEADER VAIKUTTAVUUS- ARVIOINTIEN TULOKSIA

- Keskipiste-Leader
- Kalakukko Leader
- Nouseva Rannikkoseutu Leader

(kolmen eri arvioinnin tuloksia yhdistetty)

Arviointituloksia

- 100% suosittelisi rahoitusta muillekin
- 67% hakijoista ei olisi toteuttanut hanketta ilman Leader-rahoitusta

Yritystukien vaikutuksia

- 95 % yrittäjistä koki, että tuki lisäsi motivaatiota yrittäjänä toimimiseen
- 71 % yrityksistä toiminta laajeni uusille markkina-alueille

Arviointituloksia

Hanketukien vaikutuksia

- 88 %:lla talkoolaisten/aktiivisten toimijoiden määrä lisääntyi
- 78 % sai toimintaansa mukaan lisää nuoria.
- 91 %:lla tapahtumien ja palvelujen määrä kasvoi
- 87% kylä tai alue on vetovoimaisempi
- 83% innostui kehittämään aluetta lisää

**Kiitos
Hyvää kesää!**

MAASEUTU.FI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelman 2014-2020 seurantakomitean kokous 28.-29.5.2019 Katsaus ohjelman toteutukseen

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Timo Lehtiniemi
yksikön päällikkö

Pohjois-Pohjanmaan elinkeinonäkymiä – kevät 2019

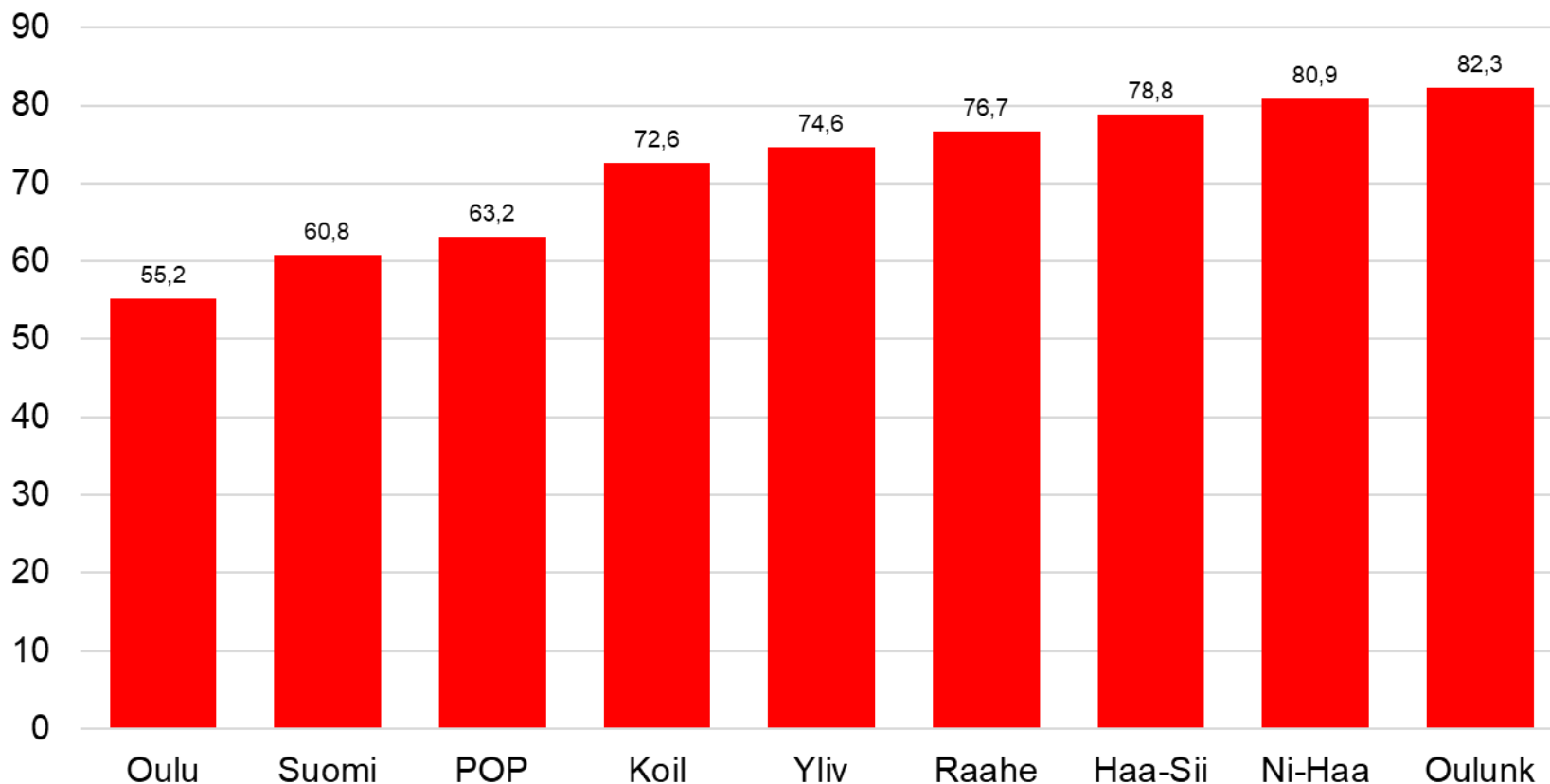
Pohjois-Pohjanmaa	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	++	+	+
Työvoiman saatavuus	-	-	0

Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi

- **Pohjois-Pohjanmaan kaikki päätoimialat kasvavat**, erit. rakentaminen, ICT ja useat palveluliiketoiminnan alat menestyvät hyvin. Merkkejä korkeasuhdanteen taitumisesta kuitenkin ilmassa ja kansalliset ennusteet lupaavat aiempaan heikompaa talouskasvua tuleville vuosille.
- **Talous kasvaa kaikilla Pohjois-Pohjanmaan seuduilla**. Pyhäsalmen kaivoksen jatkokäyttö ja Stora Enson Oulun tehtaan jatkosuunnitelmat isoimmat akuutit kysymysmerkit.
- **Työvoimakysyntä aktiivista: työpaikkoja runsaasti avoinna verrattuna aiempiin vuosiin.**
- **Nuori ja kouluttautunut väestö jatkossakin maakunnan vahvuus – kasvun alueellinen keskittyminen on edelleen haaste.**

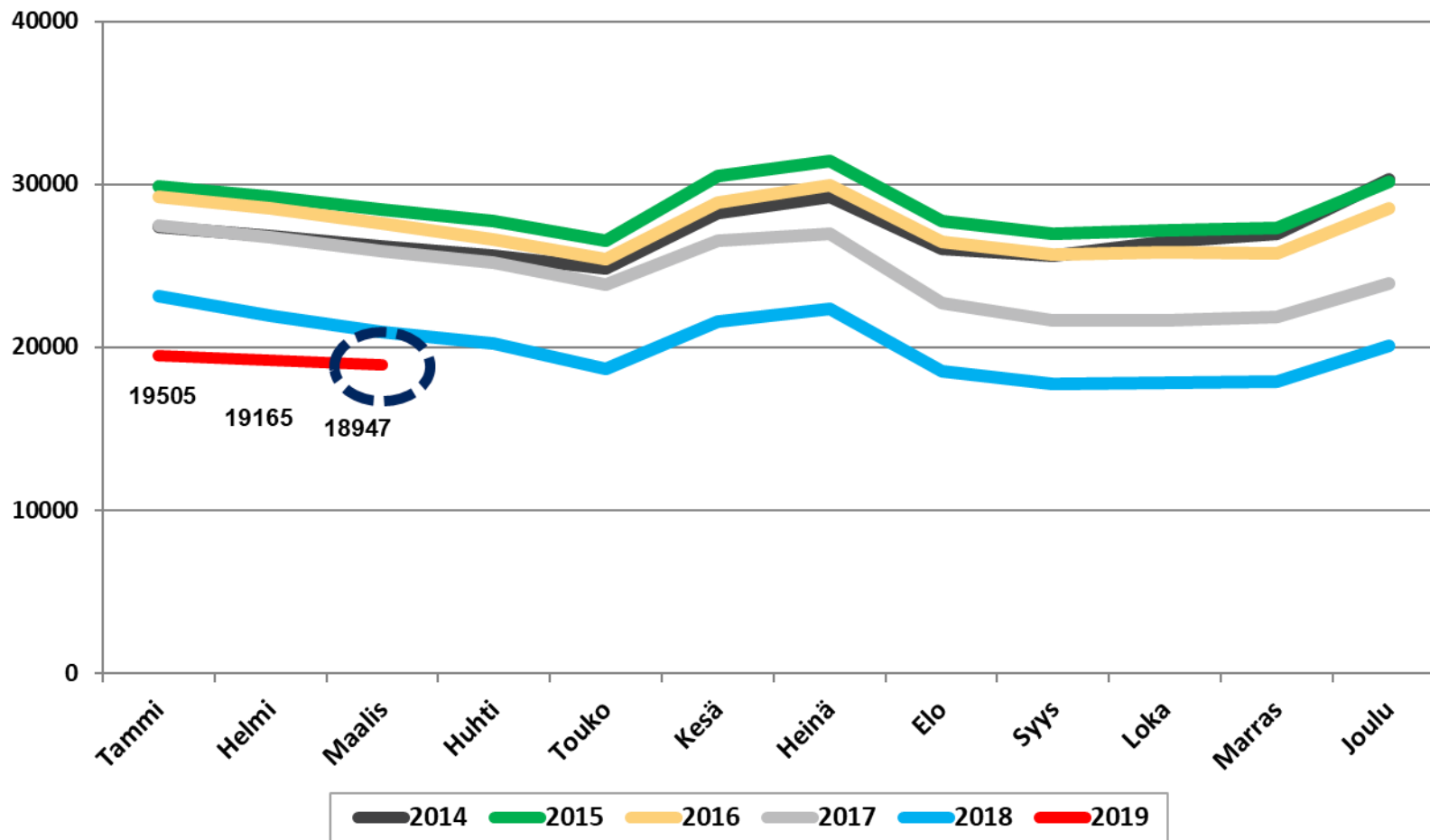
Väestöllinen huoltosuhde seuduittain, Pohjois-Pohjanmaalla ja koko maassa 2018

Väestöllinen huoltosuhde=alle 15-v. ja yli 65-v. suhteessa työikäisiin (15-64 -v.). "Mitä alempi, sitä parempi."

Työttömät Pohjois-Pohjanmaalla kuukausittain 2014-2018

Pohjois-Pohjanmaan työmarkkinanäkymiä – kevät 2019

Pohjois-Pohjanmaa	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	++	+	+
Työvoiman saatavuus	-	-	0

Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikempi, (--) paljon heikempi

- Talouden vireys lisää työllistämistarpeita ja **työllisyys kasvaa edelleen. Työllisyyden kasvu ei jatkossa yhtä voimakasta tai ripeää kuin aiempina vuosina.**
- Työttömyys vähentynyt **kaikilla aloilla ja ammattiryhmissä.**
- Työttömyys vähentynyt **kaikilla seuduilla.**
- **Kansallisesti vertailtuna työttömyys kuitenkin edelleen korkea useissa kunnissa ja isot erot työttömyysasteissa Pohjois-Pohjanmaan kuntien välillä (vaihteluväli 6%-14%, maakunnan ka. 10%).**
- Useilla toimialoilla **akuutti työvoimapula** ja todettavissa **ympäri maakuntaa, ei ainoastaan Oulun seudulla.**

Aloja, joilla huomattava työvoimapula Pohjois-Pohjanmaalla:

**Rakentaminen, Metall- ja koneteollisuus, ICT, Kuljetus, Konekorjaus,
Ravitseminen, Sosiaali- ja terveysalat**

HUOM! *Alat eivät ole tärkeysjärjestyksessä*

Alojen haasteet eivät ole paikallisia tai yksittäisiä ongelmia

Aloilla useita työvoimapulan ammattiryhmiä

Aloilla iso aluetaloudellinen ja työllinen merkitys P-P -alueella

Aloilla myönteiset kasvunäkymät – pula osaajista haasteena

Pohjois-Pohjanmaan maatalouden erityispiirteitä

Tuotanto

- 10 % koko maan viljelyalasta, 230 000 ha
- Suurin luomumaakunta, tuotantoala noin 35 000 ha, yli 16% kokonaispeltoalasta
- Yli 85 % sertifioidusta siemenperunasta
- Maidontuotanto 17 % koko maan tuotannosta
- Naudanlihantuotanto 17 % koko maan tuotannosta

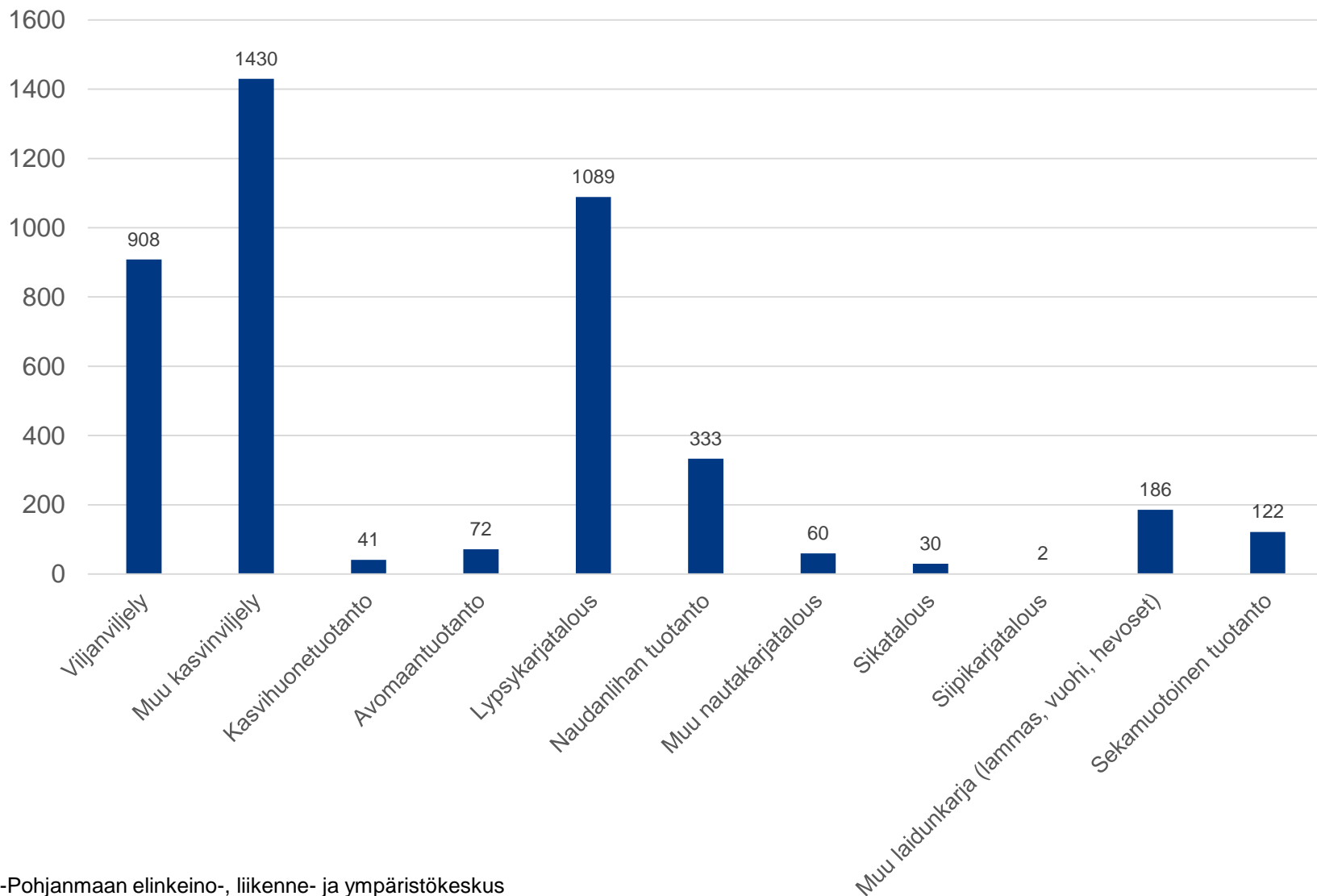
Erityispiirteitä

- Maakunnan etelä-osissa vahvaa maidon- ja naudanlihatuotantoa sekä turkistaloutta
- Oulun eteläpuolisella alueella viljantuotantoa ja perunantuotantoa
- Siemenperunantuotantoa High Grade -alueella (Tyrnävä, Liminka)
- Koillismaalla ja Oulujoen pohjoispuolella maidontuotantoa, matkailua ja porotaloutta

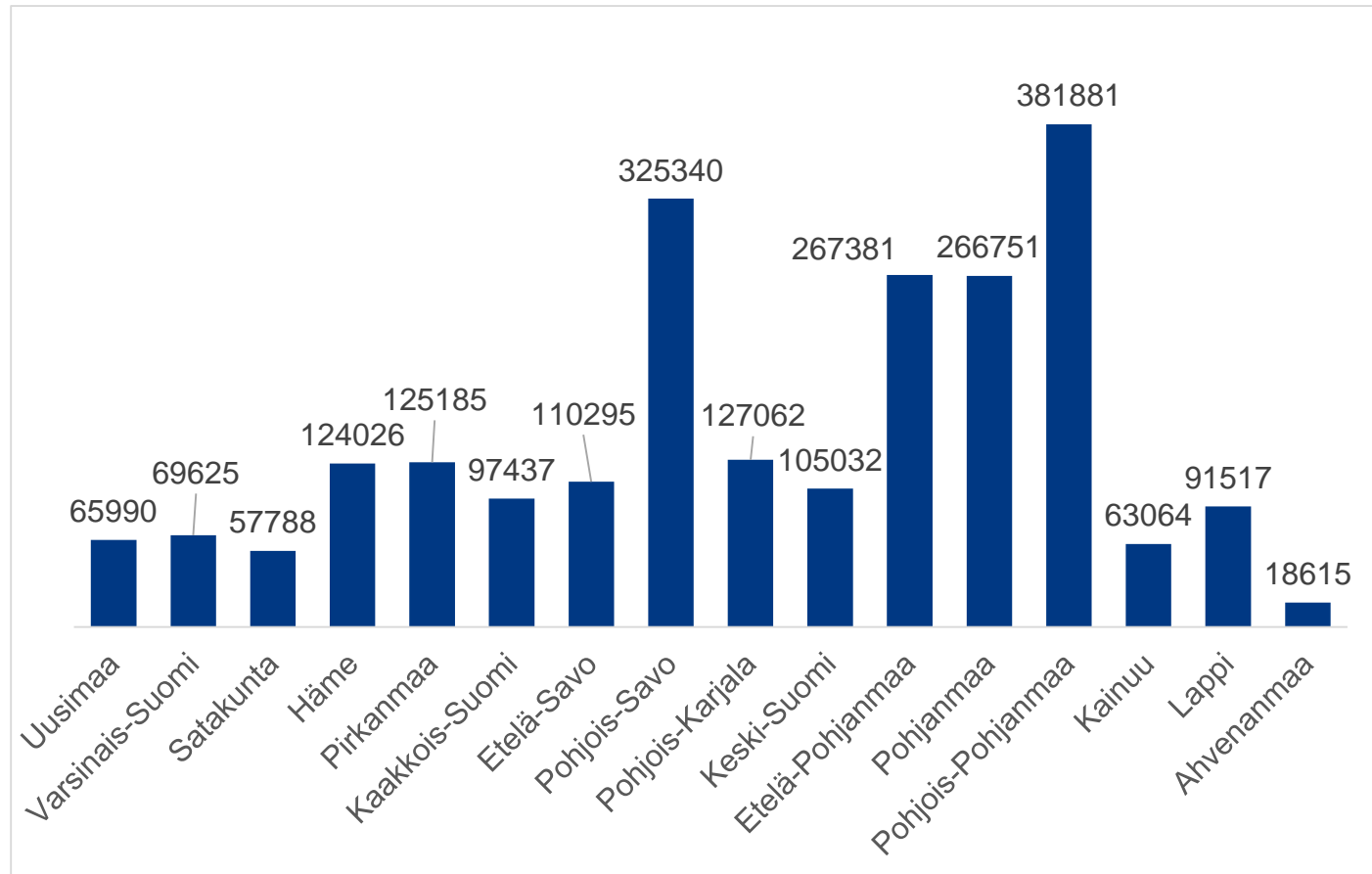

Maatilojen lukumäärä tuotantosuunnittain vuonna 2017 (Tukea hakeneita tiloja yhteensä 4339)

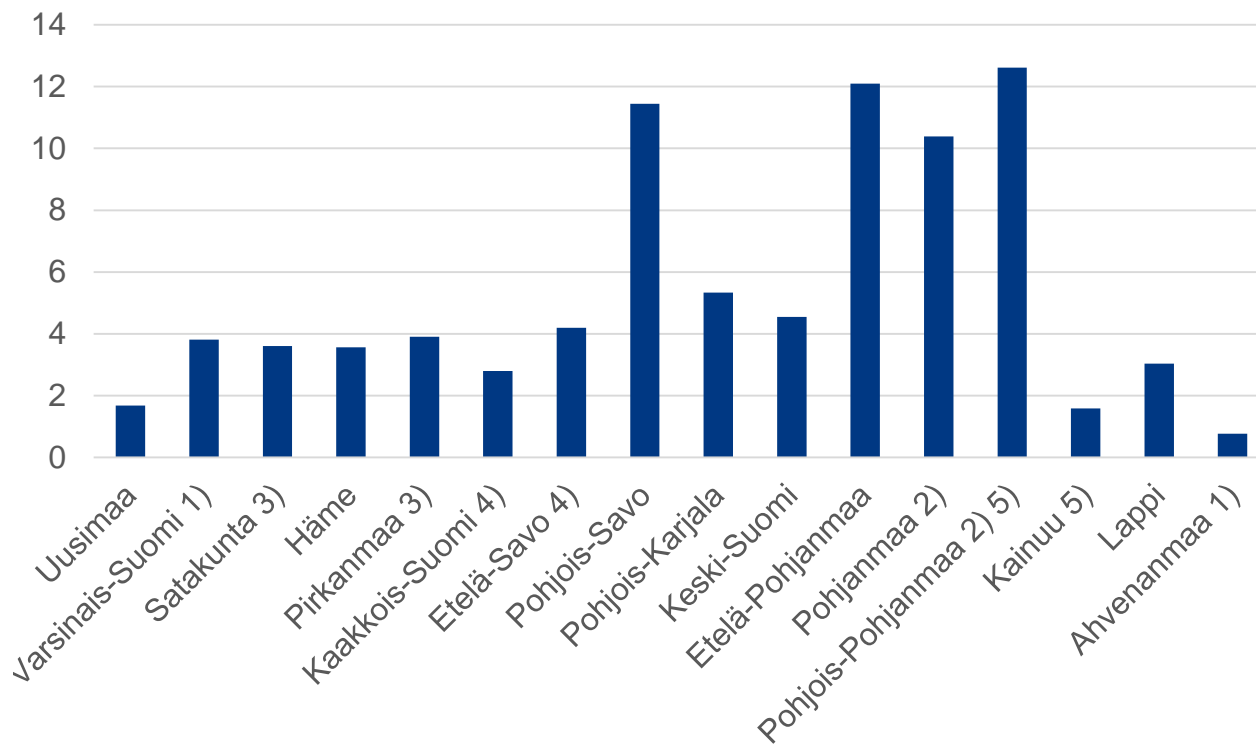
Maidontuotanto ELY-keskuksittain 2017

Naudanlihantuotanto ELY-keskuksittain 2017

Milj. kg

Ohjelman eteneminen ELY-keskuksissa

- Yleisesti ottaen maaseutuohjelman toimeenpano on hyvässä vauhdissa –hieman eroja ELY-keskusten välillä Yritys- ja hanketukien kehysten käytössä, osalla alueista mm. yritystukien kysyntä suurta, osalla hiljaisempaa – Yritys- ja hanketukivarat saadaan käytettyä – alueilla suunnitelmat miten varat käytetään
- Huolina on esiin noussut mm.
  - maatalousinvestointitukivarojen tilanne
  - luomutuotannon osalta uusien sopimusten rahatilanne ja se, että luomutuotteita, erityisesti luomukotieläintuotteita tulee heikosti markkinoille
  - mahdollisen EU-ohjelman siirtymäkauden vaikutukset eri sektoreille huolettavat (välivuosi tai mahdollisesti supistettu rahoitus kehittämisrahoituksessa)

Maatalousinvestoinnit

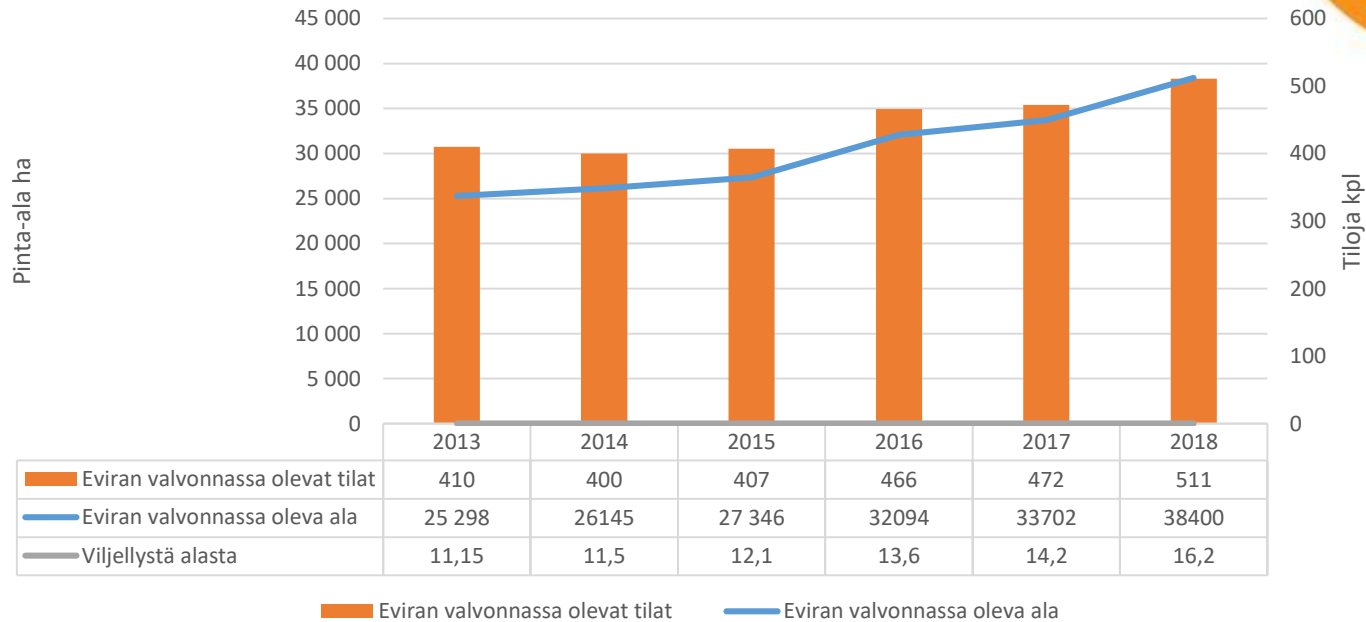
- Investointien määrä ollut viime vuosina suuri erityisesti Pohjanmaalla, Varsinais-Suomessa sekä Pohjois-Savossa, nyt viriämistä muillakin alueilla
- Investointien kokoluokka kasvaa tuotantorakennusinvestoinneissa nopeasti, valtakunnallisesti useita hankkeita, joissa kertainvestoinnilla tukikatto 1,5 m€ täyttyy
- Tämän hetkinen nautakarjatalouden investointien määrä riittää pitämään maidontuotannon ja lihantuotannon tuotantovolyymit ennallaan esim. Pohjois-Pohjanmaan osalta => kuitenkin niin, että tuotannossa tapahtuu maakunnan sisäistä keskittymistä (Oulusta etelään, Siika-, Pyhä- ja Kalajokilaaksoihin). Valtakunnallisesti tarkasteltuna näiden investointien kokonaismäärä ennakoi tuotantovolyymien laskua ja tuotannon keskittymistä länteen ja lounaaseen
- Tuotantorakennusten yhteyteen kaavailtuja biokaasuinvestointeja rajoittaa niiden kalleus ja se, että tilojen investointivarat kohdentuvat ensisijaisesti päätuotantoon eikä taloudelliset edellytykset mahdollista enää biokaasutuotantoinvestointeja, vaikka kiinnostusta olisi
- Sukupolvenvaihdoksia tehdään enintään tyydyttävällä tahdilla, lähinnä isoilla karja- ja kasvitiloilla, => jatkossa tulisi huomioida paremmin monipuolistuvat omistusjärjestelyt, osakeyhtiöt ja perhepiirin ulkopuolelta tulevat yrittäjät
- Investointivaroista on niukkuutta, erityinen huoli on vuodesta 2020, jolloin kehys noin puolittuu. Samoin huoli on ns. siirtymäkauden rahoituksesta, jos uuden ohjelman aloittaminen viivästyy

Luomutuotanto

- Erityisesti viljatilojen määrä luomussa on kasvanut viime vuosina => luomuviljan määrä tulee lisääntymään jatkossa. Tällä hetkellä erityisesti luomukauralla on hyvät vientinäkymät.
- Alueilla koettiin negatiivisena, että uusia luomusitoumuksia ei voida tehdä, kiinnostus luomuun on virinnyt uudestaan, nyt pelkona, että jäämme kehityksessä muiden maiden jalkoihin, kun luomun kysyntä maailmanlaajuisesti kasvaa
- Tällä hetkellä peltoalaa luomussa on noin 13%, mutta luomutuotteiden osuus markkinoilla vain 1-2% => Miten luomutuotteiden osuutta saadaan nostettua?
- Keinoina edelliseen luomusektorin toimijoiden kehittämishakkeet ja yritystuet, joissa tuotanto-jalostus-markkinointi –ketjua kehitetään, kehittämistoimiin tulee panostaa edelleen voimakkaasti!
- Hyvänä esimerkkinä Pohjois-Pohjanmaalla Kinnusen Myllyn puhdaskauramylyinvestointi, missä kauraa jalostetaan pidemmälle, myös luomupuhdaskauraa, päämarkkinoina EU ja muu maailma

Pohjois-Pohjanmaan luomutilat (sertifioidut) pinta-ala ja tilojen määrä 2013-2018 (ennakko)

Pohjois-Pohjanmaalla luomualaa nyt 16 % ja koko maassa 13 % viljellystä peltoalasta. Pohjois-Pohjanmaalla on maakunnista suurin luomuvalvonnassa oleva peltoala hehtaareina mitattuna eli 38 400 ha (2018 ennakko Evira). Luomukotieläintiloja Pohjois-Pohjanmaan alueella on myöskin eniten; Eviran ennakkotiedon mukaan 120 luomukotieläintilaa. Uusia luomutiloja on tullut erityisesti emolehmissä ja lampaissa. Vuodesta 2014 ja vuotta 2018, luomupinta-ala Pohjois-Pohjanmaalla on kasvanut 47 %. Luomutilojen keskipinta-ala on kasvanut puolestaan 67 hehtaarista 75 hehtaariin, joka on selkeästi enemmän kuin koko maan (58,1 ha). Uusia luomutiloja, erityisesti viljatiloja ja luomuviljan määrä tulee lisääntymään jatkossa. Erityisesti luomukauralla hyvät vientinäkyvät. Alueellamme on myös positiivista virettä viljamarkkinoille Kinnusen Myllyn puhdaskauramylyinvestoinnin myötä, kauraa jalostetaan pidemmälle alueella, myös luomupuhdaskauraa.

Maaseutuohjelman viestintä ja tiedotus

- ELY-keskukset panostaneet viime vuosina ohjelmaviestintään
- Eri alueilla erilaisia tapoja viestiä, viestinnässä nostettu esiin muun muassa vaikuttavuus ja hyvät käytännöt

<https://popikki.fi/>

Pohjois-Pohjamaan ELY-keskuksen maaseuturahaston yritystukien vaikuttavuuksia vuodelta 2018 (hakuvaiheen arviot)

24,6 milj.
euroa uutta
liikevaihtoa

73 kpl uutta
työpaikkaa

15 kpl uutta
yritystä

Matkailualalle
6050
majoitus vrk
/vuosi lisää

Matkailualan
majoituskapasi
teettiin lisää
118
vuodepaikkaa

Matkailualalle
5480 kpl
vierailijoita
lisää

Pohjois-Pohjamaan ELY-keskuksen maaseuturahaston kehittämishankkeet vaikuttavuuksia vuodelta 2018 (hakuvaiheen arviot)

Uusia
yrityksiä 23
kpl
-mm. marjojen ,
luonnontuotteiden
ja hyönteisten
jalostukseen

Yrityksille
uusia
tuotteita 13
kpl

Uusia
menetelmiä
kehitetään 43
kpl

Uusia laajakaista
verkkoliittymiä
650 kpl

Hankkeisiin
osallistuvien
yrityksien
määrä
162 kpl

ELY-keskus on myöntänyt maaseuturahastosta 7,2 milj. 45:lle elintarvikeyrityksille. Yritysten rahoitusta hankkeisiin sitoutunut yhteensä 18 milj.

Uusia työpaikkoja syntynyt 35 uutta ja odotettavissa on vielä 20 lisää

Maaseuturahaston yhteistyöhankeissa on toteutettu maatalousyrityksille

Suositus lihanautojen ympäristötehokkaaseen ruokintaan

Piilevän ruton määräitys siemenperunasta DNA-pohjaisella menetelmällä.

Valkotaulu palaveri – tilan johtamisen käytännön työkalu

Kanban kortit, joiden avulla helpotetaan maatilán tavaroiden tilausta

Maatilojen kokonaisvaltaisen suunnittelun mallinnus

Kauralajikkeet ja viherlannoitus luomussa-havainnoita demokokeilta

Nurmen uudet typpilannoitus-suositukset

Ohjeistus kolmen niiton strategiasta säilörehujen käytössä lihanautojen ruokinnassa

Ohjeistus rukiin rehukäytöstä kasvavilla naudoilla

Maatalouden kehittämistä tehdään meillä laajalla ja hyvällä yhteistyöllä, hankkeissa ovat olleet mukana mm.

389 maatalousyrittäjää sekä Luonnonvarakeskus, ProAgria Oulu, ProAgria Keskusten Liitto, muita ProAgria keskuksia, OAMK, Maatalouden Laskentakeskus Oy, Jouni Pitkäranta Oy, Osuuskunta Pohjolan Maito, Seges ja Lindell Whitelock, Kuntien YTA-alueet, POP ELY-keskus, MTK Pohjois-Suomi, MTK Keski-Pohjanmaa, Suomen Metsäkeskus, Ahma Ympäristö Oy, Suonentieto Oy, pilottialueen maatalousyrittäjät ja lantaurakoitsijat, Eläinten terveys ETT ry, Kinnusen Mylly, Boreal Oy, Vaasan Yliopisto ja Atria Tuottajat Oy, Tamico Finland Oy, Ab Hanson ja Möhring, Yara Suomi, Nordkalk Oy ja Savonia amk, Maitokolmio, Ranuan meijeri, Laaksojen Maitokunta, Limingan Osuusmeijeri, Kuusamon Osuusmeijeri, Pohjois-Pohjanmaan Luomuyhdistys ry, Suomen Metsäkeskus, Iin Micropolis Oy, Länsi-Suomen verotoimisto, Reisjärven OP, Keski-Pohjanmaan OP, Tyrnävän OP, Mela, Välitä viljelijästä –hanke, Jedu Haapajärvi, Kalajoen YTA-alue KaSi, Pyhäjärven YTA-alue

OmaNauta –hankkeen virtuaaliset päiväkahvit oli hitti

Tuloksena [youtube soittolista](#), jossa

23 kpl asiantuntija webbinaria nautatiloille mm.

- Valkuaista lehmille ja kasvaville naudoille
  - Uusia reittejä lantaralliin
- Rehunsäilönnän kimurantit kysymykset

MaitoLiideri hankkeessa 25 kpl yli 100 lehmän maitotilaa kehittävät porukassa toimintatapoja mm. johtamiseen, leanin käyttöön, brändämiseen ja pohtivat yhdessä mihin tulee keskittyä ja mikä on hukkaa. Lue [hankkeen blogista](#) lisää

Kuusamo Flavours of Lapland yritysryhmä
11,5 uutta työpaikkaa
37 uutta tuotetta

Bisnestä keittiöpöydältä
kokeiluja maaseudun
yksinyrittäjien tukemiseen
– työskentelyhubeja,
aloittavien yritysten
tukemista, kevytyrittäjyyttä
[Tutustu videoihin](#)

Start up Refugees goes
country maaseudun yritysten
mahdollisuus työllistää
maahanmuuttajia tähän
mennessä työllistetty 21
henkilöä

GÄTOA
PELEJÄ
MUSIIKKIA
TULTA
SAIPPVAKUPLIA

VANILJA
-MANSIKKA
MEHUJA
VEHMEKÖNI

Vesistöt ja Ympäristö Yhdessä
Hyvään tilaan VYYHTI II

- Vesistökunnostuksen karttapalvelu
- Valuma-alueenrajaustyökalu [Tutustu työkaluihin](#)

Ravinteiden kierrätys

- [Ravinnekierrätys verkoston käsikirja](#)
- [Lannan logistiikkatyökalun vaatimusten määrittely](#)

Tulviin varautuminen

- videot tulvamallinnuksista tulvaherkillä alueilla
- Video rakennuksen tulvasuojauksesta [Tutustu videoihin](#)

www.maaseutu.fi

*Innovatiivisia
ideoita.*

Tulevaisuutta.

*Menestyksen
raaka-aineita.*

Hyvinvointia.

Elintarviketurvallisuusvirasto,
Maaseutuvirasto ja
osa Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskusta
ovat nyt
Ruokavirasto.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Vaikuttavuus tavoitteena

Ruokaviraston strategisia vaikuttavuuspäämääriä:

- asiakaskokemus on positiivinen
- korkealaatuinen ruoantuotanto turvataan kestävällä tavalla
- kotimainen elintarviketuotanto on kilpailukykyinen
- eläinten hyvinvointi paranee ja elintarviketurvallisuus sekä eläinten ja kasvien terveys säilyy korkeana
- maaseutu on elinvoimainen
- elintarvikkeiden vientiedellytyksiä parannetaan.

Organisaatio

sisäinen tarkastus

pääjohtaja

esikunta

maaseutu

- maatalous
- maaseudun kehittäminen
- markkina
- varainhoito

elintarvikeketju

- elintarviketurvallisuus
- eläinten terveys ja hyvinvointi
- kasvintuotannon edellytykset ja kasvinterveys

laboratorio ja tutkimus

- eläintautibakteriologia ja -patologia
- kasvianalytiikka
- kemia
- mikrobiologia
- riskinarviointi
- virologia

sisäiset palvelut: henkilöstö, talous, käyttäjäpalvelut, asiantuntijapalvelut

digitaaliset palvelut: projekti-, tietojärjestelmä- ja tietoratkaisut, sovelluskehitys, teknologiaratkaisut

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ruokaviraston ajankohtaiskatsaus

Raisa Ikonen, osastonjohtaja
Hannele Sankari, yksikönjohtaja

Seurantakomitea

28.5.2019

Yleisiä toimeenpanon ajankohtaisia asioita hanke- yritys- ja rakennetukien osalta 1/2

- Kertakorvausmenettely on laajennettu koskemaan lähes kaikkia hanketukien toimenpiteitä. Käytännön kokemuksia on toistaiseksi vähän.
- Yritystuissa perustamistukea sovelletaan eri tavalla eri ELY-alueilla. Hallinnon ohjauksen käynnillä poikkeamiin on kiinnitetty huomioita.
- EU-osarahoitteisten rakennetukien määrärahat ovat niukat myös v. 2019. Vuoden 2020 määrärahatilanne näyttää erittäin heikolta.

Yleisiä toimeenpanon ajankohtaisia asioita hanke- yritys- ja rakennetukien osalta 2/2

- EIP-hankkeiden viimeisen hakujakson toinen vaihe on meneillään. Jatkovalmistelussa on 10 hankehakemusta, joista 2-4 voitaneen rahoittaa. Koko kaudella EIP-hankkeita on tähän mennessä rahoitettu 8 kpl.
- Hallinnon ohjaukseen ELY-keskuksiin on tehty yli puolet. Ohjaukseen Leader-ryhmiin on jatkettu. Keskustelut on koettu rakentaviksi ja toimeenpanoa edistäviksi.
- Videokoulutusten lisäksi ELY-keskuksille ja Leader-ryhmille on pidetty täsmäkoulutuksia eri teemoista. Leader-ajankohtaispäivistä ja maksajien päivistä on myös tullut hyvää palautetta.
- Julkaistuihin vakioraportteihin on oltu tyytyväisiä, ja raportoinnin kehittäminen jatkuu.

Neuvo 2020 -maatilojen neuvontajärjestelmä

- Ruokavirasto käynnisti neuvojahaun uudelleen helmikuussa 2019.
- Haku neuvojaksi maatilojen neuvontajärjestelmään on jatkuva.
- Neuvojahakemuksia on vastaanotettu 190 kappaletta. (tilanne 16.5.2019)

Hyrrä: tunnuslukuja

- Hyrrä-verkkopalveluun on jätetty v. 2018 loppuun mennessä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja kansallisten rakennetukien **tukihakemuksia** 75 162 kpl, joista sähköisesti 69 338 kpl (92,3 %).
  - 2018: yht. 22 424 kpl, joista sähköisesti 21 183 kpl (94,5 %).
  - 2019: 17.5. mennessä 12 564 kpl, joista sähköisesti 11 996 kpl (95,4 %).
- Vuoden 2018 loppuun mennessä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja kansallisten rakennetukien tukia on **maksettu** yhteensä yli 590 milj. €.
  - Näistä 259 milj. € maksettiin v. 2018 aikana (44 %).
  - 2019 ko. tukia on maksettu 17.5. mennessä 94 milj. €.

Hyrrä: ajankohtaista

- Toteutusten **painopiste siirtyi** maaliskuun alussa sähköisen tukikäsittelyketjun kehittämishankkeen toteutukseen

suomi.fi-valtuudet korvaa Katso-palvelun 1.1.2020 alkaen

- asiointipalvelussa käytössä olevat Katso-palvelun valtuudet **päätyvät 31.12.2019**
- Korvaavat suomi.fi-valtuudet avataan asiakkaiden haettavaksi syksyn 2019 aikana. Valtuuksien hakemisesta järjestetään syksyllä useita sidosryhmäkoulutuksia. **Valtuuksien uudelleen haku koskee yli 21.000 Hyrrä-asiointipalvelun käyttäjää.**
- Valtuudet-palvelun Ruokaviraston toteutustapa on tällä hetkellä valmistelussa. Valtuuksien vaihtumisesta aiheutuvat sovellusmuutokset pyritään saamaan työ alle viimeistään kesälomakauden jälkeen.
- Ylläpidon sovellusmuutosten toteutuksia jatketaan, kun suomi.fi-valtuuden käyttöönotosta aiheutuvat sovellusmuutokset on toteutettu Hyrrään.

Hyrrä: toiminnot vuosi 2019

Hyrrä ylläpito ja jatkuva kehittäminen

- ✓ Muutoshakemukset asiointipuolelta
- suomi.fi valtuudet käyttöönotto
- suomi.fi viestit toimintojen valmistelu

Hyrrä CAP27

- ✓ CAP jatkovalmistelun työpajat ja CAP-työryhmät

Sähköisen tukikäsittelyketjun kehittämishanke 2018-2021 (VM)

- ✓ Tarkastusosion viimeistelyt
- ✓ Pysyvyyden seurannan ja hankkeiden seurantatietojen käsittelytoiminnot
- Hyrrän käyttöliittymän tekninen uudistus
- Hyrrän vähämerkityksellisen tukimuodon pilottitoteutus (Kyläkauppatuki)
- Hankkeiden takaisinperintätoiminnot

Hyrrä: toiminnot vuosi 2020

Hyrrä ylläpito ja jatkuva kehittäminen

- Saavutettavuusdirektiivin aiheuttamat sovellusmuutokset (23.9.2020 mennessä)
- suomi.fi viestit käyttöönotto
- Yhteisten osien versiopäivitykset

Hyrrä CAP27

- CAP27 esiselvitys ja mahdollisen siirtymäkauden toimeenpano
- CAP27 käsittemallin ja ohjauskoodiston toteutus

Sähköisen tukikäsittelyketjun kehittämishanke 2018-2021 (VM)

- Hyrrä verkkopalvelun tekninen uudistus
- Pienten tai vähämerkityksellisten tukien nopea toteutus
- Maaseutujärjestelmien yhteinen takaisinperintätoiminto

Metsälaidunten osuus tiloittain Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimuksissa eri ELY-keskuksissa

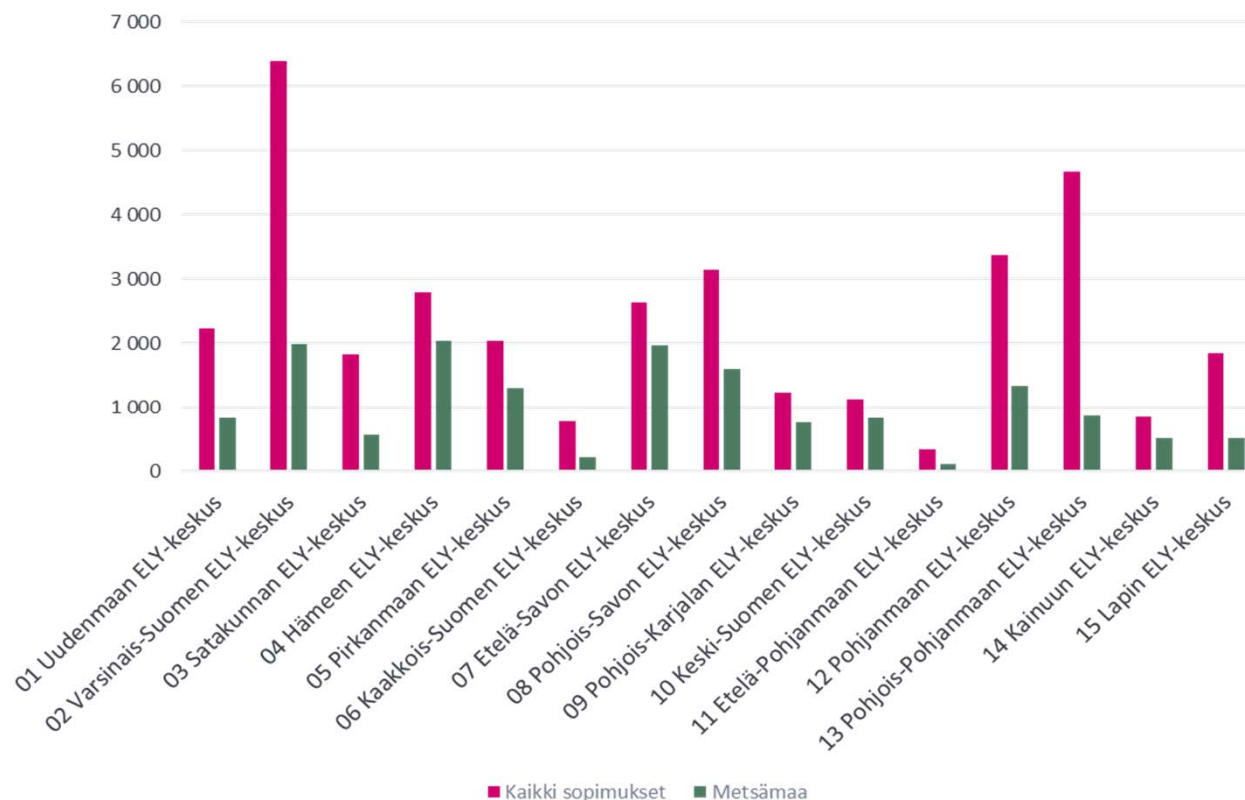

Maankäyttölaji:

metsämaa,

luonnonlaidun- ja niitty

Kasvikoodit: Ympäristösopimusala metsämaa, ympäristösopimusala muu ala, Erityisympäristötuki metsämaa, Ympäristösopimusala pysyvä nurmi

Ei-tuotannolliset investoinnit 2015-2017

(perinnebiotoopin ja luonnonlaitumen alkuraivaus ja aitaaminen,
kosteikkoinvestoinnit)

- Investointeja myönnettiin toimenpiteen kehityksen (6 miljoonaa euroa) puitteissa.
- Vuoden 2018 loppuun mennessä oli toimenpiteestä toteutunut maksuina 3,0 milj. euroa ja sidottu oli 6,1 milj. euroa.
- Uutta hakua ei avattu enää vuonna 2018.
- Vuoden 2018 loppuun mennessä ohjelmakauden aikana oli valmistunut 135 kpl investointia.

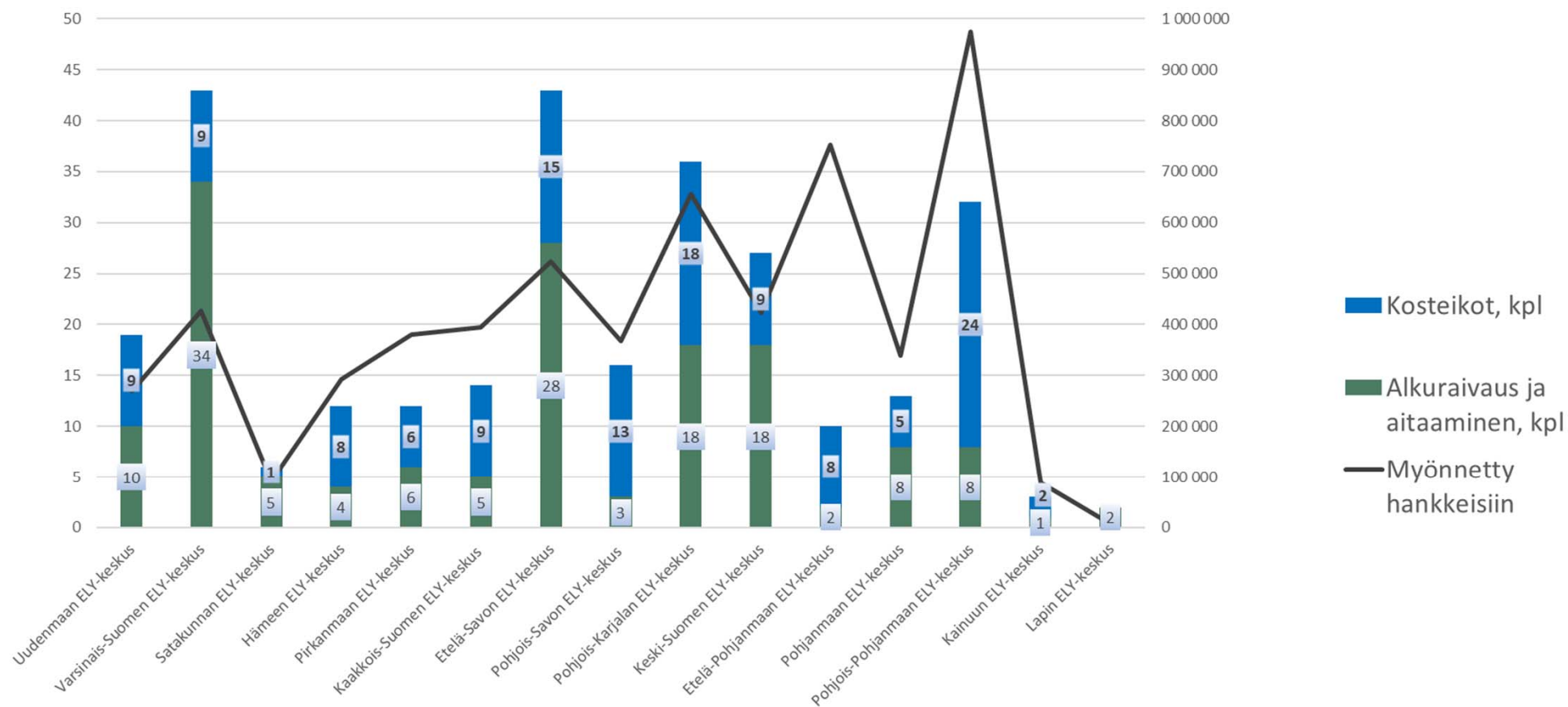
Ei-tuotannolliset investoinnit 2015-2017

- Parhaat hankkeet hyväksyttiin Ely-keskuksissa perustettavaksi joko kertakorvaushankkeina tai kuittiperusteisesti.
- Kertakorvausmenettelyssä maksu perustuu maksutositteiden esittämisen sijaan siihen, että todennetaan investoinnin suunnitelman mukainen valmistuminen.
- Kertakorvausmenettelyssä maksu suoritetaan yhdessä erässä investoinnin valmistuttua.
- Kertakorvausmenettelyä käytettiin eniten perinnebiotooppien alkuraivauksessa ja aitaamisessa

Ei-tuotannolliset investoinnit 2015-2017

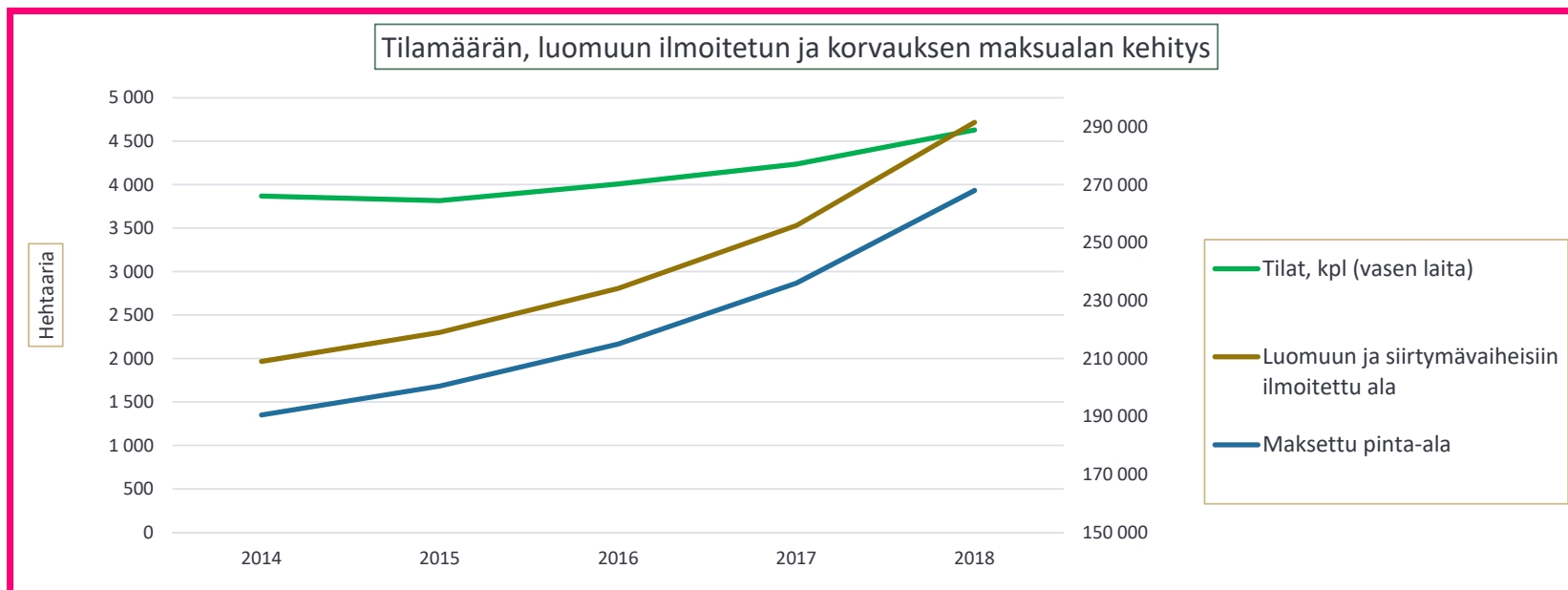
Investointien kpl määrät ja myönnettyt eurot ELY-keskuksittain

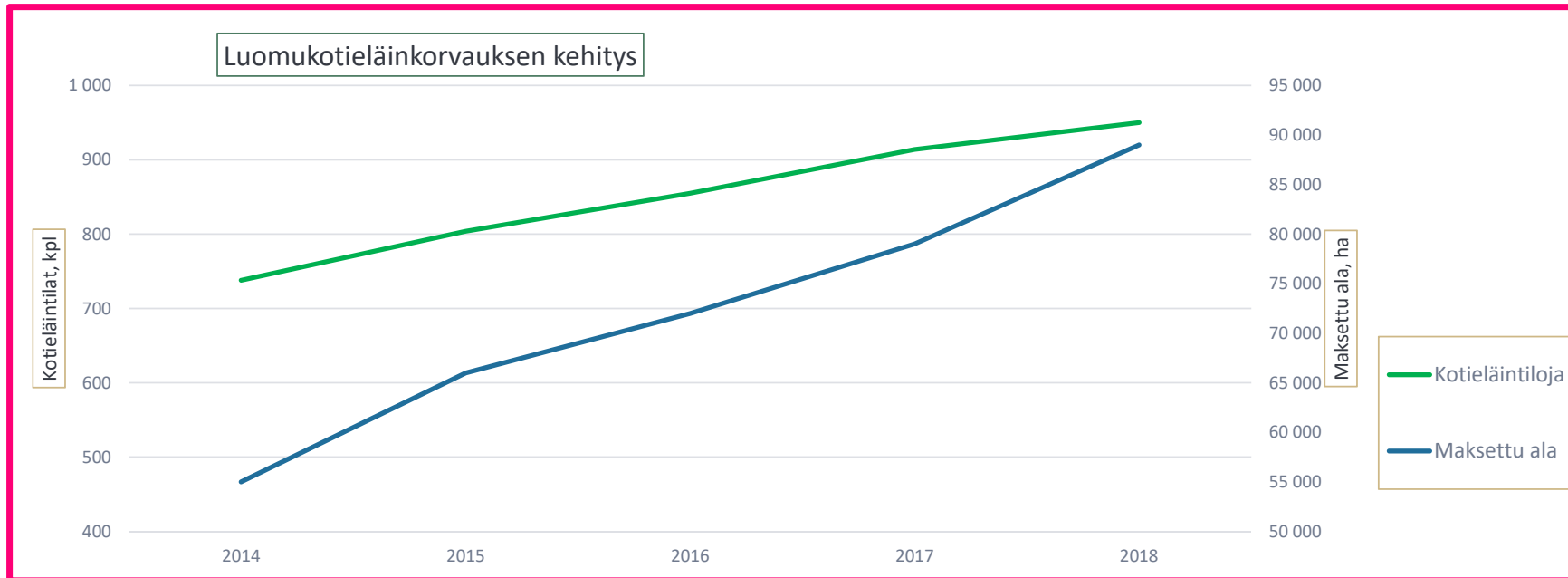
Luomukorvauksen tilanne

- Uudet sitoumukset ei enää haettavissa 2019
- Voimassa oleviin sitoumuksiin vain tilusjärjestelyaloja
- Luomualan kasvuun väliaikainen pysähdys → sektorin kehittäminen muilla toimilla

Luomukorvauksen tilanne

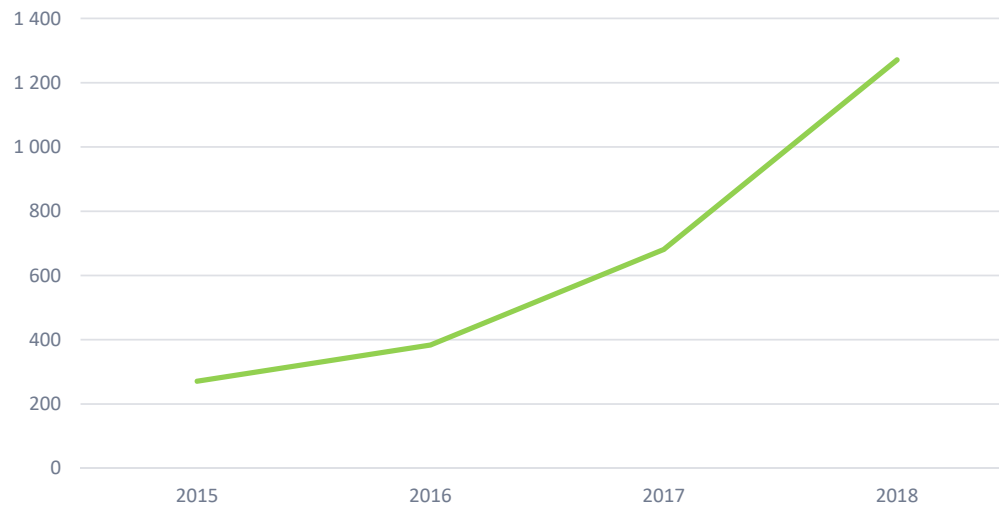

- Kotieläintuotannon tilamäärä ja alat kasvaneet ripeästi, tilakoko kasvanut
- Sitoumustyyppin voi vaihtaa kotieläintilaksi myös 2019 ja myöhemmin

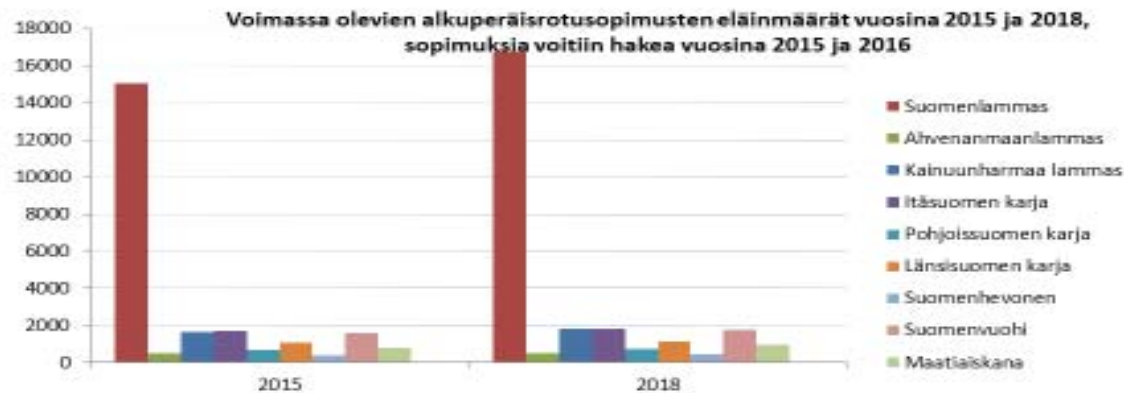
Luomukorvauksen tilanne

Avomaan vihannesten maksuala luomussa

- Avomaan vihanneksille korkeampi korvaustaso tälle ohjelmakaudelle
- Luomuun siirrettävän alan myyntituotto kahtena vuonna liki nolla
-> aloittavalla tilalla siirtymävaiheen kustannus on korkea
- Korkeampi korvaustaso on auttanut tarjonnan lisäämisessä

Alkuperäisrotujen kasvattaminen 2015 ja 2018

Voimassa olevat alkuperäisrotusopimukset ELY-keskuksissa yhteensä vuonna 2018

Sopimuskohde	Tiloja	Eläimiä, kpl	Sopimuskoolla, ey
	684	25732	-
179 Suomenlammas	19	16735	3347
180 Ahvenanmaanlammas	16	533	106,6
181 Kainuunharmaa lammas	96	1740	348
182 Itäsuomen karja	174	1817	1817
183 Pohjoissuomen karja	124	694	694
184 Länsisuomen karja	153	1098	1098
185 Suomenhevonen	105	419	419
186 Suomenvuohi	10	1807	361,4
187 Maatiaiskana	26	889	-
Yht			8191

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

MAASEUTU.FI

Viestinnän ajankohtaiskatsaus

Seurantakomitea 28.5.2019

Ajankohtaista keväässä 2019

- Ilmastovuosi jalostunut kahdeksi kampanjaksi: Tee Se Suomessa ja Viljelijä ratkaisee
- Madventures käynnisti vuoden
- Viestinnän sprintit: Ruoka, ilmasto ja Eurooppa-päivä
- Viestinnän arviointi

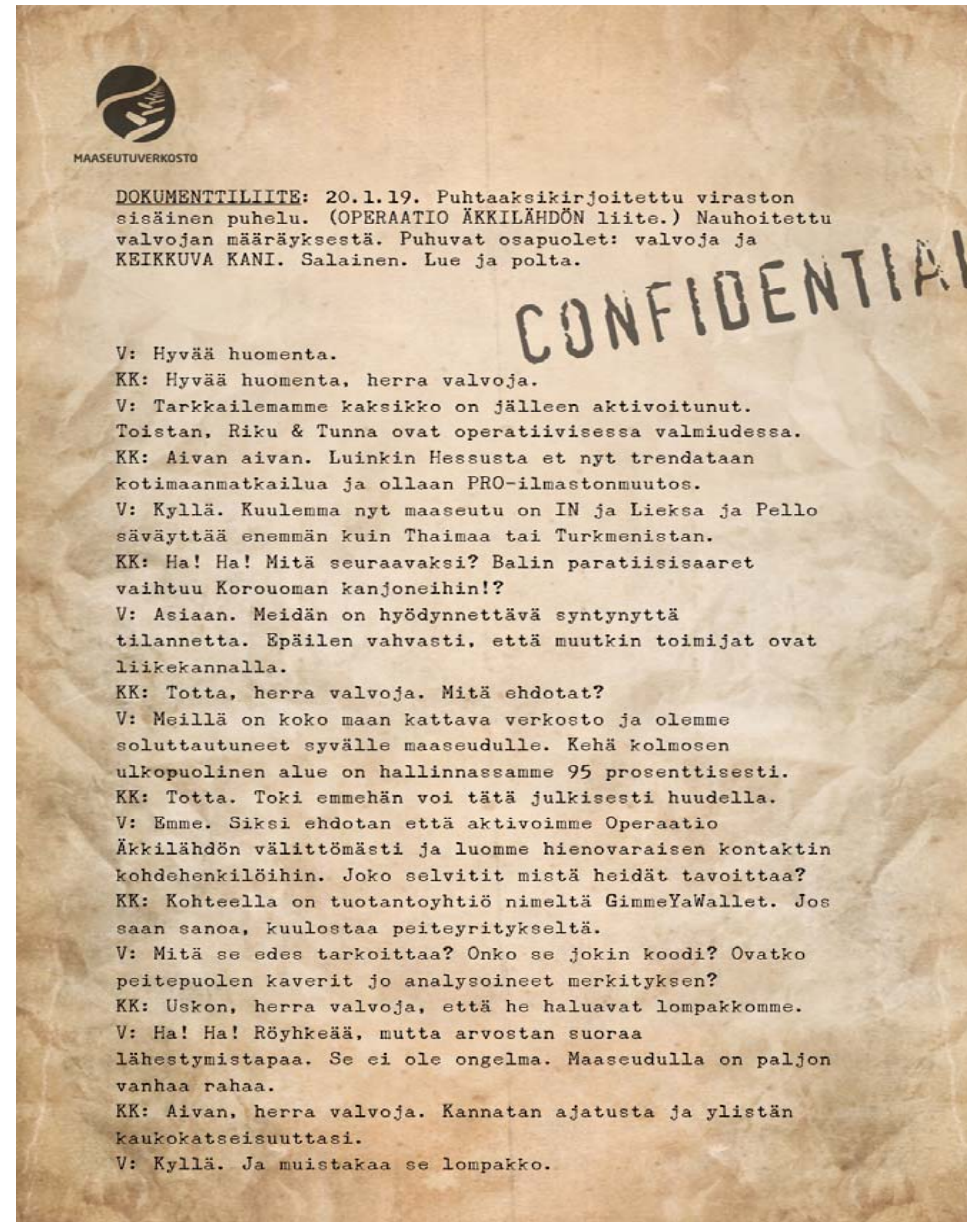
Kevään ja kesän
kampanjoita

Tammikuu: Madventures - olemme täällä!

- Kartta Suomen mahtaviin kohteisiin – suunnattu suoraan Rikulle ja Tunnalle!

Maaliskuu: Tukien julkistus

- MMM ja Ruokavirasto suunnittelivat ja toteuttivat viestintää yhdessä, myös Luke apuna
  - Hallinnonalan yhteistyö toimii
- Kaikki suurimmat mediat ja maakuntalehdet uutisoivat
  - Marianne Selkäinaho (MMM) Yle Radio Suomessa (aiheena hankkeet)
  - Insertti Ylen iltauutisissa 20.3. maatalouden kannattavuuskärjellä
  - Ilmastonäkökulma näkyi odotettua vähemmän mediassa
- Sosiaalisessa mediassa nostettiin esiin faktoja rahoituksesta
- Minna-Mari Kailan blogikirjoitus kytkettiin CAP-valmisteluun:
<https://mmm.fi/yhteisen-maatalouspolitiikan-seuraavan-kauden-valmistelu/blogi/-/blogs/nyt-kannattaa-kiinnostua-maataloustuista>

Toukokuu: Eurooppa-päivä

- Eurooppa-päivää vietettiin koko viikko; somessa viestittiin maaseutuohjelman vaikutuksista suomalaisten arkeen – yhteisöllisyyteen, yrittäjyyteen ja ympäristöön.
- Eurooppa-päivän tiedote: https://mmm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maaseuturahasto-tuo-eu-n-lahelle-sinua .
- Eurooppa-viikon kattavuus sosiaalisessa mediassa (Twitter ja Facebook) yhteensä 18 690.

Kesäkuu: Tee Se Suomessa – matkailukampanja

 ”Miksi lähteä kaukomaille, kun Suomessakin upeita kohteita? Lähelle voi lähteä lomalle, ja samalla säästää ilmasto.”

 Matkailukampanja ilmastotietoisille matkailijoille, etenkin lapsiperheille.
Kampanja-aika 1.6.-31.7.2019.

 Viestintäkanavat:

- www.teesesuomessa.fi-sivustolla esitellään yli 150 ohjelmasta tuettua matkailukohdetta
- Sosiaalisen median mainonta
- 3 kpl fiilisvideoita mainonnassa ja sivustolla käytettäväksi
- Maa- ja metsätalousministeriön sivuilla julkaistava tiedote
- Instagram-kuvakisa

Viestintäverkostossa on voimaa

- Kampanjaidea syntyi viestintäverkoston tapaamisessa syksyllä 2018.
- Kampanjan suunnittelusta vastasi maaseutuohjelman viestintäverkostosta koottu tiimi:
  - Ulla Harju (Häme)
  - Tiina Judén (Etelä-Savo)
  - Anssi Ketonen (Varsinais-Suomi)
  - Johanna Veijanen (Pirkanmaa)
  - Tero Taatinen ja Raija Ruusunen (matkailun koordinaatiohanke)
  - Riitta Savikko (valtakunnallinen hanke)
  - Kirsi Tikkanen ja Anu Kauppila (Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa)
  - Maarit Kari (energiayrittäjyyden koordinaatiohanke)

Maaseutuohjelmasta tuettuja matkailukohteita

- Suomen ainoa englantilainen teehuone: <https://teahouse.fi/>
- Yöttömän yön melontareitti: <https://aavasaksa.fi/reitit/melontareitit/yoettoemaen-yoen-melontareitti/>
- Bear Centre: <https://www.wildbrownbear.fi/>
- Seikkailupuisto Leppis: <https://www.seikkailupuistoleppis.fi/>
- Saunakylä: www.saunaregion.fi/fi/kokeile/nahtavyudet/
- Kalles Innin lasi-iglut: <http://www.kallesinn.com>

Syyskuu: Viljelijä ratkaisee – kuluttajakampanja

 Kohderyhmänä neutraalit mutta tiedostavat kuluttajat.

 Tuodaan viljelijät videoilla lähelle kuluttajia. Lyhyempi video herättää huomion, lisätietoa pidemmässä videossa ja Maaseutu.fi-sivulla. Kohdennettu somemarkkinointi.

 Mitä muka on tehty? Kerrotaan faktoja. Kerrotaan, miksi voidaan sanoa, että suomalaisen ruuan valitseminen on ilmastoteko.

 Jäikö kysyttävää? Kysy Twitterissä/Facebookissa.

Viljelijä ratkaisee –kuluttajakampanja

- Yhteistyökumppanina joensuulainen Rookie Communications: videot, verkkosivujen sisältö, markkinointi yms.
- Kampanjasivu Maaseutu.fi:ssä myös ruotsiksi, kaikki pysyvät faktat kahdella kielellä. Videoille ruotsinkielinen tekstitys.
- Lisäksi: yksi sivu HS:n välissä syyskuussa ilmestyvässä ilmastoaiheisessa liitelehdessä.

Viestinnän arviointi

”Tällä hetkellä valtakunnallinen viestintäverkosto toimii jo oikein hyvin ja auttaa alueellisesti loistavasti. Iso kiitos siitä! Toki parannettavaakin on.”

Arvioinnin toteutus

- Tarkastellaan, kuinka tavoitteissa on onnistuttu.
- Kuinka valtakunnallinen rakenne toimii viestinnässä: toimiiko välitysmekanismi.
- Suosituksia tulevan kauden viestinnän resursointiin ja organisoitumiseen.
- Kysely viestintäverkostolle (71 vastausta), kohderyhmien haastattelut, media-analyysi, verkkoliikenteen analyysi.
- Kaskas Median tekemä arviointi valmis kesäkuun lopussa.

Arvioinnin havainnot

- Viestintähankkeisiin ollaan hyvin tyytyväisiä. Paras keino tavoittaa tuenhakijoita.
- Alueellisella tasolla ELY:ssä kärsitään puutteellisista viestintäresursseista. Toivotaan apuja perustyöhön eli rahoitusmahdollisuuksista kertomiseen ja tunnettuuden lisäämiseen.
- Alueen yhteistyön ja viestintäosaamisen kasvattaminen on ollut yksi hienoimpia viestintähankkeiden saavutuksia. Keski-Suomen mallia monistettu muualla.
- Viestintäverkosto erittäin hyödylliseksi ja toimivaksi koettu. Roolien kirkastamista ja lisää yhteistä toiminnan suunnittelua toivotaan.
- Hankkeiden tuottama viestintämateriaali pitäisi hyödyntää paremmin.
- Hankkeilla ”vaikuttavuusväsymys”: Alueilla kootut hyvät toteutustavat koottava valtakunnalliseksi vaikuttavuustyökaluksi.

Kohti tulevaa kautta

- Viestintä laajenee kattamaan koko cap-verkoston. > Viestijöiden osaamisalue laajenee. Kokonaisuudesta viestintä helpottuu.
- Viestintäverkoston toiminta turvattava aluehallinnon muutoksista ja mahdollisista resurssien pienenemisestä huolimatta.
- Viestinnän ja substanssin yhteistyötä tiivistettävä, jotta esimerkiksi teemahankkeiden tuottamat asiat (innovaatiot, tutkimus) saadaan jalkautettua.
- Viestinnän lisäksi tarvitaan vuorovaikutusosaamista, joka tuo oikeat ihmiset yhteen.

Verkkoviestinnän poimintoja

Maaseutu.fi:n lukuja

- Yhteensä vajaa 80 000 käyttäjää (kasvua syysjaksoon 17%)
- Maaseutuverkosto-puolella yli puolet kävijöistä
  - Terkkupalsta ja uutiset 25%
  - Maaseutuohjelma 20%
  - Tuenhakijalle 15%
- Maaseutu.fi (pääsivu) 23% kaikista kävijöistä
  - Yrittäjyys-sivulla vähän yli puolet käynneistä
  - Ympäristö 20%
  - Nuoret 10%
  - Palvelut 10%
  - Kylät 10%
- Rural.fi: 4 400 kävijää (noin 1000 enemmän kuin syysjaksolla)

Jotta voisimme hyvin.

Yritysinvestoinnit innostaa, Maaseutu.fi:ssä 1 100 lukijaa

Maaseutu - Tilaa elämälle
Julkaisija: Pirjo Onikki [?] · 19. helmikuuta · 🌐

Löytyykö maailman tunnetuin ruistislaamo Suomesta muutaman vuoden päästä? **Kyrö Distillery Company**n meininkiä on kyllä mahtava seurata, visioita tai uskallusta ei puutu, eikä liioin tekoja 🍷

"- Tämä visio on ollut meillä 3 - 4 vuotta, alussa sen saavuttaminen näytti helpommalta, mutta ruis on nouseva trendi ja kilpailijoita tulee lisää. Viime vuonna olimme Suomen suurin viskinvalmistaja ja nyt menemme haastamaan muun muassa jenkit. Tehtävä ei ole helppo, jos se sitä olisi, ei ... [Näytä lisää](#)

MAASEUTU.FI
Viskitislaamo suuntaa isoin askelin tulevaisuuteen - Kyrö Distillery investoi... [Lue lisää](#)

Julkaisu tehoisuus

9 929 Tavoitetut henkilöt

408 Reaktiot, kommentit ja jaot

355 Tykkää
167 Julkaisussa
188 Jaossa

11 Ihastu
5 Julkaisussa
6 Jaossa

1 Haha
1 Julkaisussa
0 Jaossa

9 Vau
7 Julkaisussa
2 Jaossa

10 Kommentit
3 Julkaisussa
7 Jaossa

22 Jaot
20 Julkaisussa
2 Jaossa

365 Julkaisujen klikkaukset

0 Kuvien näyttökerrat
202 Linkin klikkaukset
163 Muut klikkaukset

KIELTEINEN PALAUTE

28.5.2019

Maaseutu - Tilaa elämälle
 Julkaisija: Pirjo Onikki [?] · 4. maaliskuuta · 🌐

Silkkaa hunajaa tämä juttu, parikymppiset haikailevat nyt yrittäjiksi maaseudulle! Ja tämä asenne ja ideologia: Maalla et ole nobody ja yrittäjänä saat tehdä itsellesi merkittäviä asioita 🙌🥰

"– Pienellä paikkakunnalla parasta on, kun oppii tuntemaan asiakkaat ja asiakkaat oppii tuntemaan meidät. Täällä tietää helpommin, mitä asiakkaat kahvilasta haluavat, Anttila kuvailee.

Kotiluodon ja Anttilan tavoin, monet muutkin nuoret tavoittelevat unelmiaan entistä rohkeammin yrittäjänä. Rikastumista tärkeämpi tavoite on kuitenkin tehdä itselle merkittäviä asioita. Tämä vaikuttaa myös ympäristön valintaan ja mukavuutta haetaan entistä enemmän isojen kaupunkien ulkopuolelta.

Erika Väkiparta, 25, kasvoi Helsingissä ja kaipasi kerrostaloasunnoista lähemmäs luontoa maaseudulle. Muutettuaan Sysmään hän toteutti myös toisen haaveensa ja ryhtyi yrittäjäksi. Nyt Väkiparta toimii graafisena suunnittelijana, valokuvaajana ja eräoppaana.

– En usko, että olisin onnistunut tässä esimerkiksi Helsingissä. Sysmän yhteisö on ollut todella kannustava ja paikalliset yrittäjät ovat ottaneet mut tosi hienosti mukaan juttuihin. "Sysmässä et ole nobody", kuten eräs kaverini hyvin tiivistä, Väkiparta kiittelee."

Tukea ja apua on yrittäjille tarjolla, maaseuturahaston tarjoamat mahdollisuudet löydät: <https://www.maaseutu.fi/maaseutu/yrittajyyys/>
[#maaseutufi](#) [#yrittajyyys](#) [#MaallaEToleNobody](#)

12 690 Tavoitetut henkilö

345 Reaktiot, kommentit ja jaot

271 Tykkää	151 Julkaisussa	120 Jaoissa
28 Ihastu	20 Julkaisussa	8 Jaoissa
7 Kommentit	0 Julkaisussa	7 Jaoissa
40 Jaot	36 Julkaisussa	4 Jaoissa

840 Julkaisujen klikkaukset

0 Kuvien näyttökerrat	232 Linkin klikkaukset	608 Muut klikkaukset
---------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

KIELTEINEN PALAUTE

4 Piilota julkaisu	1 Piilota kaikki julkaisut
0 Ilmianna roskapostina	0 En tykkääkään sivusta

Raporttien tilastot eivät välttämättä kuvaa julkaisuja ajantasaisesti

YLE.FI

Nämä parikymppiset tekivät rohkean ratkaisun – unelmien työ voi löytyä myös maaseudulta: "Sysmässä et ole nobody"

Kyläkauppatuki innosti Facebookissa

Maaseutu - Tilaa elämälle
 Julkaisija: Pirjo Onikki [?] · 30. tammikuuta kello 12.52 · 🌐

Jes, kannatetaan 😊 Kyläkauppa on kyllä ensiarvoisen tärkeä juttu monella seudulla, ja mikä olisikaan fiksumpi asia kuin lisätä niiden palvelutarjontaa ja taata samalla mahdollisuus turvampaan tulevaisuuteen. Toimisiko teillä?

Kyläkauppa voisi siis suunnitelmien mukaan saada tukea enintään 15 000 euroa, jos se tarjoaisi normaalien kauppapalvelujen ohella myös ainakin kahta muuta palvelua, kuten posti-, käteisnosto, apteekki- ja polttoainejakelupalvelua.

#maaseutufi #jottavoisimmehyvin #kyläkauppa

YLE.FI

Maaseudun kyläkaupoille luvataan upouutta tukea – jos ne sitoutuvat muuttamaan monipalvelukeskuksiksi

10 008 Tavoitetut henkilöt

363 Reaktiot, kommentit ja jaot

285 Tykkää	163 Julkaisussa	122 Jaoissa
12 Ihastu	10 Julkaisussa	2 Jaoissa
2 Haha	0 Julkaisussa	2 Jaoissa
3 Vau	0 Julkaisussa	3 Jaoissa
1 Surullinen	0 Julkaisussa	1 Jaoissa
43 Kommentit	8 Julkaisussa	35 Jaoissa
18 Jaot	18 Julkaisussa	0 Jaoissa

775 Julkaisujen klikkaukset

0 Kuvien näyttökerrat	131 Linkin klikkaukset	644 Muut klikkaukset
---------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Suosituimmissa twiiteissä näkyvät kansainvälisyys ja ympäristöasiat

 Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 11. huhtik. 3 908
We have a winner! Suomen Kuitua pohjoiseen -hanke valittiin kategoriansa parhaaksi eurooppalaisessa [#RuralInspirationAwards](#)-hankekisassa. Komissaari Hogan julisti voittajat [#Networx](#)-tapahtumassa Brysselissä. [#maaseutufi](#)
Näytä twiittaustoiminta

 Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 15. huhtik. 2 918
[#Finland](#) is the happiest country in the world - now we want to share our happiness with fellow Europeans! EU Tell us, why would YOU want to come to Finland and get a chance to learn from the happy ones. 😊 Click [Rural.fi](#) to find out more! [#RuralNetworking](#) [#travelling](#)
pic.twitter.com/B6n0kPaPGh
Näytä twiittaustoiminta

 Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 13. maalisk. 2 828
Kiinnostaako [#maatalous](#) ja siihen liittyvät [#ympäristö](#) 'asiat? Ihan juuri, 13.3. klo 9.30 alkaa [#MATO](#)-ohjelman superseminaari, jota voit seurata livenä! Valtava määrä mielenkiintoisia esimerkkejä tarjolla! [#maaseutufi](#) [#ilmasto](#) [#CAP27](#) youtube.com/channel/UCa4VP...
pic.twitter.com/wtrnk5cMXB
Näytä twiittaustoiminta

 Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 23. huhtik. 2 743
Miten [#Suomi](#) näkyi, kun Brysselissä juhlistettiin 10 vuotta eurooppalaista maaseututoimintaa? Oli [#RentAFinn](#)-kampanjaa, tubettaja [@joonahellman](#) ja paljon muuta. Entä mitä vaikuttavaa sanoi komission puhemies? Kurkkaa juttu: [maaseutu.fi/maaseutuverkos...](#) [#maaseutufi](#) [#ruralnetworking](#)
Näytä twiittaustoiminta

Maaseutu - Tilaa elämälle

Julkaisija: Pirjo Onikki [?] · 5. huhtikuuta ·

Olisiko jo tällaisen perjantaipullon aika 🍌 Syömisen tai juomisen aika ei ole ohi!

Ruoantuotanto on arvokasta ja elintärkeää – ennen, nyt ja tulevaisuudessa. Kestävän ruokajärjestelmän perusidea on tuottaa ruokaa paikallisilla resursseilla paikalliselle väestölle. Suomessa oli vuonna 2018 yhteensä 47 688 maatilaa, jotka meille ruokaa tuottavat. Ilmastomuutos vaikuttaa ruoantuotantoon niin Suomessa kuin maailmanlaajuisesti.

Lue lisää, millaisia ratkaisuja maa- ja metsätalous ... [Näytä lisää](#)

Hanki lisää tykkäyksiä, kommentteja ja jakoja.
Mainosta julkaisua hintaan 30 € ja tavoita jopa 9 200 ihmistä.

5 839
Tavoitetut henkilöt

480
Sitoutumiset

[Mainosta julkaisua](#)

5 839 **Tavoitetut henkilöt**

106 **Reaktiot, kommentit ja jaot**

80 Tykkää | 62 Julkaisussa | 18 Jaossa

2 Ihastu | 1 Julkaisussa | 1 Jaossa

1 Haha | 0 Julkaisussa | 1 Jaossa

11 Kommentit | 1 Julkaisussa | 10 Jaossa

12 Jaot | 11 Julkaisussa | 1 Jaossa

374 **Julkaisujen klikkaukset**

19 Kuvien näyttökerrat | 6 Linkin klikkaukset | 349 Muut klikkaukset

KIELTEINEN PALAUTE

1 Piilota julkaisu | 1 Piilota kaikki julkaisut

0 Ilmianna roskapostina | 0 En tykkääkään sivusta

Raporttien tilastot eivät välttämättä kuvaa julkaisuja ajantasaisesti

Koko Ilmaston **sprinttiviikko** tavoitti Maaseutu – Tilaa elämälle -Facebookissa kaikkiaan 12 300 seuraajaa.

Maaseutu.fi:ssä juttu luettiin 114 kertaa.

Maaseutu - Tilaa elämälle

Julkaisija: Sinikka Torssonen [?] · 18. maaliskuuta ·

Ruoka on parhaimmillaan elämys, johon kytkeytyy tarina sen alkuperästä ja tekotavasta: mistä raaka-aineet ovat peräisin, kuka sen on tehnyt ja millä tavalla valmistanut. Tiesitkö, että Suomessa on 2860 elintarvikealan jalostavaa yritystä, joista 85 prosenttia on pieniä alle 10 henkilöä työllistäviä yrityksiä? Paikallisten tuotteiden ostaminen kannattaa monella tapaa, se tukee oman alueen taloutta ja edistää niin ihmisten kuin ilmastonkin parempaa vointia. Ostetaan siis lähiruokaa, eikö vaan! 🍌🍓🍌🍓🍌🍓
<https://www.maaseutu.fi/.../yritta.../ruoka-meidat-tiella-pitaa/>

Maaseutu - Tilaa elämälle

Organisaatio

Lähetä viesti

23 Seurantakomitea

6 438 Tavoitetut henkilöt

208 Reaktiot, kommentit ja jaot

173 Tykkää | 58 Julkaisussa | 115 Jaoissa

12 Ihastu | 5 Julkaisussa | 7 Jaoissa

4 Kommentit | 2 Julkaisussa | 2 Jaoissa

19 Jaot | 19 Julkaisussa | 0 Jaoissa

222 Julkaisujen klikkaukset

9 Kuvien näyttökerrat | 10 Linkin klikkaukset | 203 Muut klikkaukset

KIELTEINEN PALAUTE

2 Piilota julkaisu | 1 Piilota kaikki julkaisut
0 Ilmianna roskapostina | 0 En tykkääkään sivusta

Raporttien tilastot eivät välttämättä kuvaa julkaisuja ajantasaisesti

28.5.2019

Ruoka-alan sprintti tavoitti meidän Facebookissa kaikkiaan 15 450 seuraajaa.

Maaseutu.fi:ssä juttu luettiin 101 kertaa.

MAASEUTU.FI

Jotta voisimme hyvin.

www.maaseutu.fi

MAASEUTU.FI

Maaseutuverkoston ajankohtaiset

Taina Vesanto

28.5.2019

Suomen älykkäin kylä -kilpailu

- Suomen älykkäin kylä -kilpailussa haastetaan kyliä katsomaan tulevaisuuteen ja kehittämään palveluja älykkäästi.
- Käynnissä on alueellisten sparrausten kierros, jonka aikana valmistaudutaan syksyllä alkavaan Älykkäät kylät Kasvupolkuun.
- Kasvupolku lanseerataan Lokaalissa Kauhavalla 23.-25.8.
- Kilpailua on jatkettu 2020 kesäkuun loppuun saakka. Palkitsemiset suoritetaan Maaseutuparlamentissa 2020.

Älykkäät kylät -työryhmä

Työryhmän tavoitteena on kannustaa kyliä hyödyntämään digitalisaation mahdollisuuksia elinvoimaisuuden edistämiseksi.

<https://www.maaseutu.fi/maaseutuverkosto/viestinta2/terveiset-maalta-ja-maailmalta/alykkaat-kylat-saivat-tyoryhman-asialleen>

Kaksi kokousta: 17.1. järjestäytyttiin ja 14.3. täsmennettiin vuoden tavoitteita, keskusteltiin yhteistyöstä YM:n erityisasiantuntija Mika Ristimäen kanssa sekä tutustuttiin Suomen 4H:n business lab -konseptiin

Perustettu oma Älykäs kylä -fb-ryhmä, haettu alykkaatkylat.fi -domainia

Osallistuttu eri kokoonpanoilla CAP27-työpajoihin

Älykäs kylä -seminaarisarja käynnistyy 6.6.2019 Kajaanissa. Seuraava 1.10.2019 Kolilla.

Lokaali 2019 -tapahtuman (23.-25.8.) perjantain ohjelmasta vastaa työryhmä

<https://lokaali2019.net/tyopajat/>

Tulevaisuuden tuottajat -työryhmä

- Tavoitteena on uusien (nuorten) innostaminen maaseutuyrittäjyyden ja maatalousyrittäjyyden pariin, sekä nykyisten toimijoiden toimintaedellytysten parantaminen osaamista kehittämällä.
- Koordinaattori vaihtunut Kaisa Pethmanista Juho Lapattoon (Pro Agria).
- Viestintätoimia suunnitteilla, mm. mainoskampanja, jossa nostetaan esiin menestyviä maatalousyrittäjiä.
- Palvelupaketit: jaetaan 30 kappaletta 1500 euron nuorisopalvelupaketteja sellaisten tapahtumien toteuttamiseen, joiden sisältö on jotenkin uudenlaista, maaseutuyrittäjyyteen tai maatalouteen liittyvää.
- Muut toimet 2019: Okra, Viron Avatud Talude –tapahtuma ja digihankkeiden hanketreffit syksyllä

NetworX – Rural Inspiration Awards

- Euroopan maaseutuverkosto juhlisti 10 vuotta maaseutuverkostotoimintaa NetworX-tapahtumassa Brysselissä.
- Suomen ständi sai aikaan eniten kuhinaa markkinapaikalla. Erityisesti Rent a (Rural) Finn –konsepti kiinnosti.
- Maaseutuverkostopalvelut toimitti myös komission pyynnöstä tubettaja Joonas Hellmanin videon avajaistilaisuuteen.
- Kuitua pohjoiseen -hanke voitti kultaa kategoriassa *Elinvoiman lisääminen maaseudulla*. Suomella oli yhteensä viisi finalistia, yksi jokaisessa kategoriassa. Mikään muu maa ei yltänyt vastaavaan finalistien määrään.

Maatalouden uusimman ympäristötiedon vaihtopäivät

- Tapahtuma keräsi helmikuussa Jyväskylään yli 290 osallistujaa
- Pääjärjestäjinä EU:n Itämeristrategia, MMM, YM ja Maaseutuverkostopalvelut
- Maatalouden ympäristötyötä tekevien yhteistilaisuus, jossa mukana myös kansainvälisiä kehittäjiä. CAP-työpajoja, tiedonvaihtoa ja verkostoitumista.
- Seminaari ja innovaatiotori

Leader-ajankohtaispäivät Seinäjoella 26.-28.3.

Kevään ajankohtaispäivät keräsi yhteen yli 160 paikalliskehittämisen ammattilaista

Tarjolla oli tuhti ohjelmapaketti: Leader-ryhmät tutustuivat Ruokavirastoon, Seinäjoen kaupunki kutsui Leader-ryhmät vieraikseen, Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmät järjestivät neljä loistavaa retkeä. Lisäksi käytiin keskustelua tämän hetken akuuteista Leader-teemoista ja pohdittiin yritystukia tulevalla rahoituskaudella.

Ajankohtaispäivät saivat hyvää palautetta. Erityisesti kiiteltiin opintoretkeä ja päivien hyvää tunnelmaa. Keväisillä maakunnassa järjestettävillä päivillä on tilausta!

Maaseutuverkoston tapahtumia

Toukokuu/Kesäkuu		
22.-23.5.	Kylätoiminnan neuvottelu- ja koulutuspäivät	Tampere
17.5.	CAP-työpaja: Leader-ryhmien ja kuntien yhteistyö	Helsinki
17.-18.5.	Leader-hallituspäivät	Helsinki
21.5.	ENRD: Combating depopulation in rural areas	Bryssel
4.-6.6.	Rakennetukien kesäpäivät	Jyväskylä
6.6.	Älykkäät kylät –teemaseminaari	Kajaani
8.6.	Avoimet kylät	Koko Suomi
10.-11.6. (siirretty syksyyn)	Innovaatiotyöryhmän kokous	Sodankylä
12.-13.6	NRN Meeting	Romania

Maaseutuverkoston tapahtumia

Kesäkuu/Heinäkuu		
3.-6.7.	OKRA maatalousnäyttely	Oripää
21.7.	Teuro-Areena kyläjuhlien yhteydessä (Älykkäät kylät -työryhmä)	Teuro
19.-22.7.	Tulevaisuuden tuottajat-työryhmä sekä Osta tilalta taustaryhmä opintoretki "Avatud Talude"	Viro

maaseuturahasto

MAASEUTU.FI

Jotta voisimme hyvin.

www.maaseutu.fi

Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelman tilannekatsaus

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020
seurantakomitean kokous

Kuusamo, 25.5.2019

Harri Ahlgren
Työ- ja elinkeinoministeriö,
Alueet ja kasvupalvelut -ryhmä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Rakennerahasto-ohjelman edistymistilanne 24.5.2019

Toimintalinja	Kehys (rahoituksen pääosa), euroa	Hankkeita käynnistynyt	Julkinen rahoitus 24.5.2019				
			Varattu		Maksettu		
			Euroa	Varattu kehyksestä	Euroa	Maksettu kehyksestä	KMJ* osuus
1 Pk-yritystoiminnan kilpailukyky (EAKR)	596 178 660	2 952	486 197 525	81,6 %	274 257 629	46,0 %	13,9 %
2 Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)	795 753 286	1 945	629 176 871	79,1 %	353 938 832	44,5 %	24,3 %
3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR)	438 549 930	720	335 355 619	76,5 %	189 904 354	43,3 %	19,4 %
4 Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)	307 918 038	636	276 033 940	89,6 %	147 841 174	48,0 %	22,0 %
5 Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)	186 616 992	339	145 620 266	78,0 %	88 338 803	47,3 %	17,4 %
6 Tekninen tuki (EAKR)	47 208 660	15	41 451 180	87,8 %	19 916 110	42,2 %	0,0 %
7 Tekninen tuki (ESR)	30 761 292	3	35 586 455	115,7 %	23 811 599	77,4 %	0,0 %
Yhteensä	2 402 986 858	6 610	1 949 421 856	81,1 %	1 098 008 501	45,7 %	19,0 %
EAKR	1 439 140 606	4 912	1 156 825 576	80,4 %	648 112 571	45,0 %	19,1 %
ESR	963 846 252	1 698	792 596 280	82,2 %	449 895 930	46,7 %	18,9 %

*) KMJ= Kunta- ja muu julkinen rahoitus, tavoiteosuus julkisesta rahoituksesta 12,5 %

Vähähiilisyttä edistävien EAKR-hankkeiden osuus:

- TL1+TL2:n hankkeista: 19,9 % (975 kpl)
- TL1+TL2:n julkisista varauksista: 23,8 % (265,5 M€)
- TL1+TL2:n julkisista maksatuksista: 19,8 % (124,4 M€)

Pohjoisen harvan asutuksen kehys (TL1+TL2):

- 1 520 hanketta, varattu julk. kehyksestä 87,3 %, maksettu 43,2 %

TL5:n osuus ESR:stä (TL3-5):

- Julkisista varauksista: 19,2 %, maksatuksista: 20,7 %

Kesäyää kasvua ja työtä -ohjelma

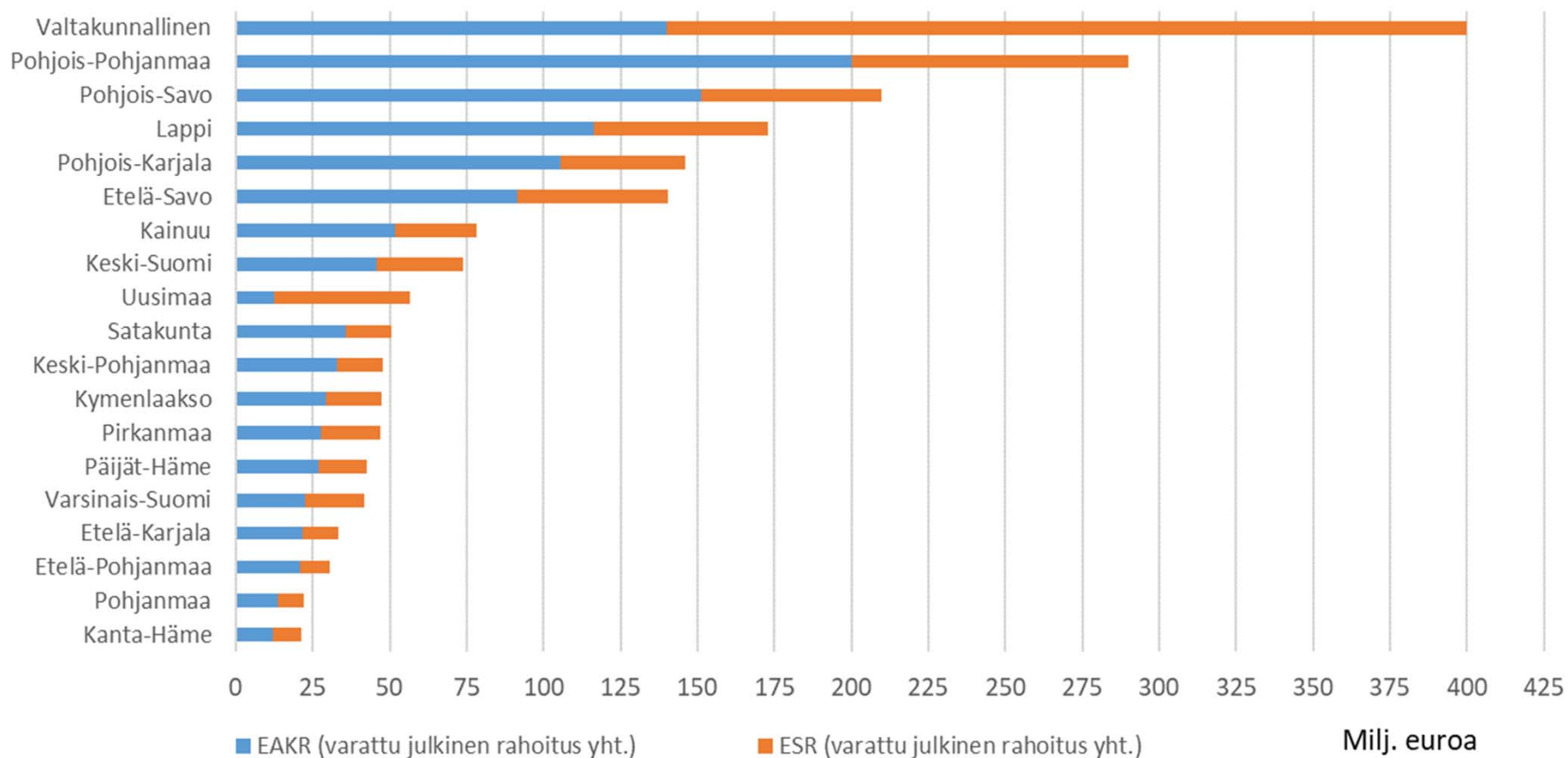
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Varaukset rahoituskehyksittäin 24.5.2019

(ylimaakunnalliset hankkeet purettu ao. maakuntiin)

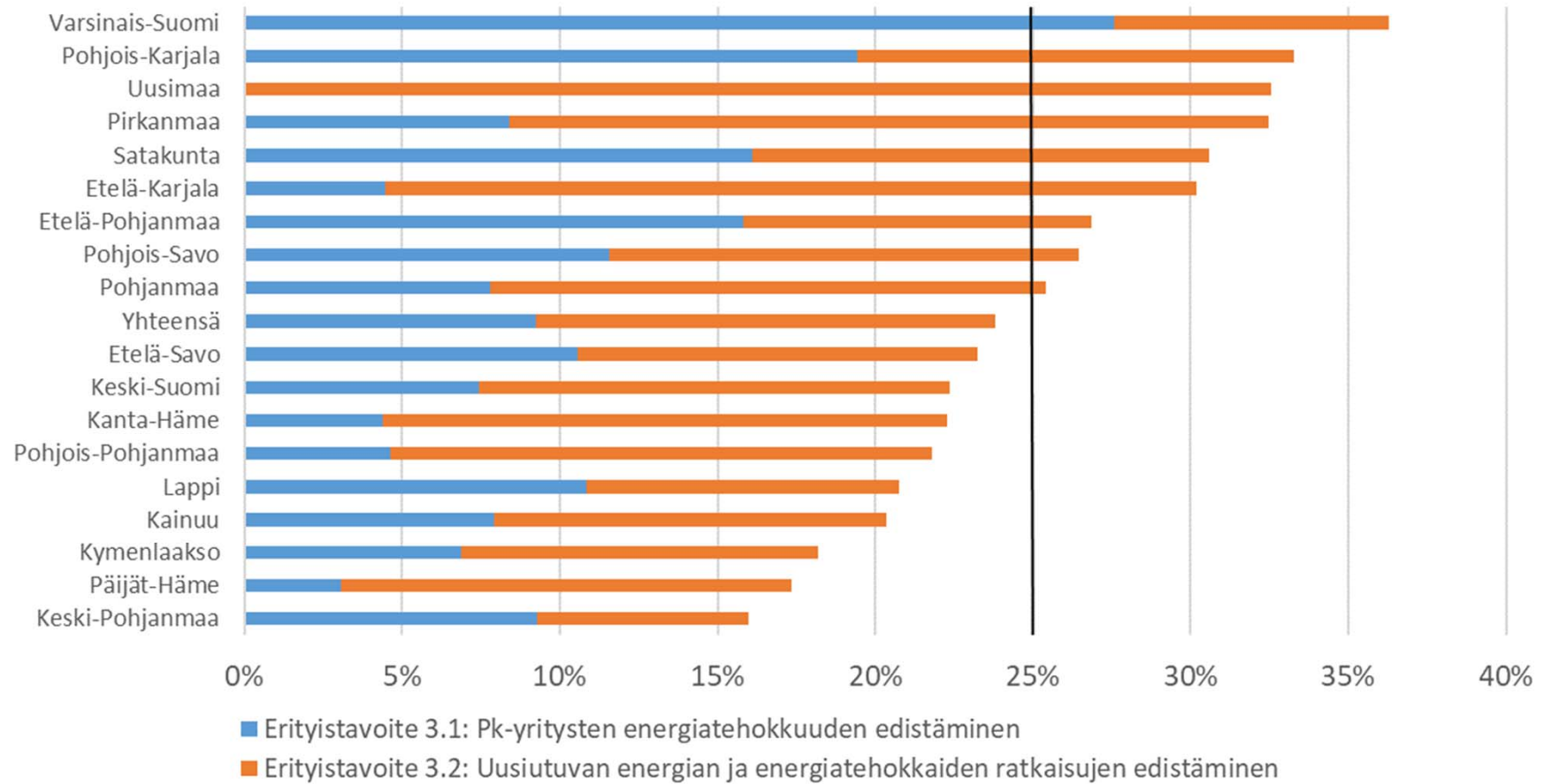
Kestävää kasvua

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vähähiilisten EAKR-hankkeiden rahoitusosuudet maakunnittain 24.5.2019 (ylimaakunnalliset hankkeet purettu ao. maakuntiin)

Kestävää kasvua

Vipuvoimaa
 EU:lta
 2014–2020

Euroopan unioni
 Euroopan aluekehitysrahasto
 Euroopan sosiaalirahasto

EAKR:n tuloskehys, toteumatilanne 31.12.2018

EAKR-TULOSKEHYS	Tavoite	Tavoite	Toteuma	Osuus	
	2023	2018	31.12.2018	2018	2023
TL 1					
Tukielpoisten menojen kokonaismäärä (milj .€)	642,6	159,0	229,0	144,0 %	35,6 %
- Kehittyneet alueet	380,0	94,0	151,3	160,9 %	39,8 %
- Pohjoisen harvaan asutut alueet	262,6	65,0	77,7	119,6 %	29,6 %
Tukea saavien yritysten lukumäärä	5 490	1 098	2 133	194,3 %	38,9 %
- Kehittyneet alueet	3 247	649	1 682	259,2 %	51,8 %
- Pohjoisen harvaan asutut alueet	2 243	449	451	100,4 %	20,1 %
Uudet tuella aikaan saadut työpaikat	12 310	2 462	5 814	236,1 %	47,2 %
- Kehittyneet alueet	7 279	1 456	4 437	304,7 %	61,0 %
- Pohjoisen harvaan asutut alueet	5 031	1 006	1 377	136,9 %	27,4 %
Yritykset, joissa merkittävä liikevaihdon tai henkilöstön lisäys	2 280	456	1 891	414,7 %	82,9 %
- Kehittyneet alueet	1 348	270	1 380	511,1 %	102,4 %
- Pohjoisen harvaan asutut alueet	932	186	511	274,7 %	54,8 %
TL 2					
Tukielpoisten menojen kokonaismäärä (milj .€)	849,5	212,4	307,4	144,7 %	36,2 %
- Kehittyneet alueet	501,5	125,4	190,2	151,7 %	37,9 %
- Pohjoisen harvaan asutut alueet	348,1	87,0	117,2	134,6 %	33,7 %
Tutkimus- ja kehittämisinstituutioiden vetämiin hankkeisiin osall. yritykset	7 900	1 580	9 002	569,7 %	113,9 %
- Kehittyneet alueet	4 663	933	6 401	686,1 %	137,3 %
- Pohjoisen harvaan asutut alueet	3 237	647	2 601	402,0 %	80,4 %
Uudet tuella aikaan saadut t&k&i -työpaikat	1 330	266	478	179,7 %	35,9 %
- Kehittyneet alueet	785	157	295	187,9 %	37,6 %
- Pohjoisen harvaan asutut alueet	545	109	183	167,9 %	33,6 %
Yritykset, jotka käynnistävät t&k&i-toiminnan tai t&k&i-yhteistyön yliopistojen, korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa	1 170	234	1 779	760,3 %	152,1 %
- Kehittyneet alueet	691	138	1 168	846,4 %	169,0 %
- Pohjoisen harvaan asutut alueet	479	96	611	636,5 %	127,6 %

-ohjelma

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

ESR:n tuloskehys, toteumatilanne 31.12.2018

ESR-TULOSKEHYS	Tavoite	Tavoite	Toteuma	Osuus	
	2023	2018	31.12.2018	2018	2023
TL 3					
Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä (milj .€)	467,4	158,2	162,4	102,7 %	34,7 %
Työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat alle 30-vuotiaat osallistujat	26 000	8 562	27 492	321,1 %	105,7 %
Yli 54-vuotiaat osallistujat	16 600	5 471	12 058	220,4 %	72,6 %
TL 4					
Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä (milj .€)	328,2	111,1	127,9	115,1 %	39,0 %
Henkilöt, joilla on alemman perusasteen (ISCED 1) tai ylemmän perusasteen (ISCED 2) koulutus	28 200	9 299	21 127	227,2 %	74,9 %
Osallistuvat opinto-ohjaajat, uraneuvojat ja muut ohjauspalveluiden asiantuntijat	21 000	6 799	11 348	166,9 %	54,0 %
TL 5					
Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä (milj .€)	198,9	67,3	77,7	115,5 %	39,1 %
Työelämän ulkopuolella olevat, jotka eivät ole koulutuksessa	4 100	1 345	5 910	439,4 %	144,1 %
Pitkäaikaistyöttömät	11 250	3 698	10 325	279,2 %	91,8 %

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

EAKR:n teemoja kuluvallla kaudella (tilanne 5/2019)

Maaseutumaisten alueiden kehittäminen:

133 hanketta
42 milj. euroa

Yritysten kasvu ja kansainvälistyminen:

1 844 hanketta
328 milj. euroa

Äkilliset rakennemuutokset:

111 hanketta
28 milj. euroa

Kaupunki-kehittäminen:

102 hanketta
101 milj. euroa

Matkailun edistäminen

398 hanketta
115 milj. euroa

Harva asutus:

1 520 hanketta
501 milj. euroa

ESR:n teemoja kuluvalle kaudella (tilanne 5/2019)

Nuorisotakuu:

310 hanketta
150 milj. euroa

Naisten kestävä osallistuminen työelämään:

40 hanketta
13 milj. euroa

Pitkäaikaistyöttömät:

232 hanketta
100 milj. euroa

Ikäntyvien työllisyys:

127 hanketta
56 milj. euroa

Maahanmuuttajien kotoutuminen:

149 hanketta
58 milj. euroa

Vammaiset ja osatyökykyiset:

72 hanketta
35 milj. euroa

Ajankohtaista 2019

- Seurantakomitean kokous Turussa 5.6. (+ hankevierailut Saloon)
  - Indikaattorien tavoitetasojen tarkistaminen
  - Vuosiraporttien hyväksyminen
- 1. epävirallinen tapaaminen komission kanssa 4.6. TEM:ssä
- Toukokuussa ESR- ja EAKR-työpajat sekä arviointityöpaja
- Koheesio 2021+ -työryhmän seuraava kokous 13.6.
- Osa yleisasetuksesta sekä EAKR- ja ESR-asetukset trilogeihin loka-marraskuussa Suomen pj-kaudella
- Tulevan kauden ohjelma-asiakirjan/ohjelma-asiakirjojen valmistelu käyntiin syksyllä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Kuusamon lentokentän vaikutusalueen matkailun kehittäminen

(Gateway to Land of National Parks) A74752

1.5.2019 - 31.12.2021, Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy

Rahoittaja: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 2,5 Milj.€, julkinen rahoitus yhteensä: 3,3 milj.€

Kuusamon lentokentän vaikutusalueen matkailun kehittäminen (Gateway to Land of National Parks) –hankkeen päätoteuttaja on Naturpolis Oy ja osatoteuttajat Ruka-Kuusamo Matkailu ry, Metsähallitus, Oulun yliopisto, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Syötteen matkailuyhdistys, Suomussalmen kunta, Sallan kunta ja Posion kunta. Hanke kokoaa siten kaikki Kuusamon lentokentän vaikutusalueella olevat matkailualueet tekemään yhteistyötä lentokentän matkustajamäärien ja lentojen lisäämiseksi ja toteuttamaan laajemman alueen yhteismarkkinointia. Matkailualueiden yhteistyöllä mahdollistuu laajan alueen erottautuminen muista matkailualueista erityisesti alueen kansallispuistoja korostamalla. Erityishuomiota kiinnitetään siihen, että alue kokonaisuudessaan kehittyy siten, että se tunnetaan paitsi kansallispuistoistaan myös laadukkaista palveluistaan ja kestäväen kehityksen huomioivista toimintatavoistaan. Digitaalisilla palvelupoluilla ja matkailupalveluiden löydettävyyden ja sähköisen ostettavuuden kehittämällä nostetaan alue myös omatoimimatkailejoiden helpommin saavutettavaksi.

Hankkeen toimenpiteet jakautuvat viiteen työpakettiin:

1. Lentoliikenteen ja liikkumispalveluiden edistäminen (Naturpolis ja Ruka-Kuusamo Matkailu ry vastuutoteuttajina)
2. Land of National Parks - Vetovoimaista ja kestävää luontomatkailua (Metsähallitus)
3. Land of National Parks -alueen matkailun kestävyden vahvistaminen (Oulun yliopisto)
4. Matkailualueiden uudistumisen ja kehittymisen tukeminen (KAMK)

Maaseutuyrittäjien työkyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen (S21622)

1.4.2019 - 31.3.2021, Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy

Rahoittaja: Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 122 000 €, julkinen rahoitus yhteensä: 400 000 €

ESR-hankkeen tavoitteena on maaseutuyrittäjien työkyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yritystoiminnan kehittäminen Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa. Hanke painottuu ennaltaehkäisevään toimintaan ja työuupumuksen ehkäisemiseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hanke avaa uusia näkökumia yritystoiminnan johtamiseen, työn kehittämiseen ja työyhteisönä työskentelyyn. Hanke toteutetaan työpakettien avulla. Työpaketeissa painottuvat Pohjois-Pohjanmaan alueellisen maaseudun kehittämisstrategian (2014–2020) teemoista yritys- ja johtamisosaaminen, yrittäjien yhteistyö, verkostoituminen, yhteisöllisyys, maatilapalvelujen ja maaseudun palvelujen kehittäminen sekä hyvinvoinnin edistäminen. Hankkeen tuloksena valmistuu malli maaseutuyrittäjien työhyvinvointia tuottavista ja edistävästä tekijöistä. Mallia ja hankkeen tuloksia voidaan levittää ammattikorkeakoulujen kansallisten ja kansainvälisten verkostojen kautta laajemmin hyödynnettäviksi.

Koillismaan puutoimialan kehittämisohjelma A74834

1.4.2019 - 31.3.2020, Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy

Rahoittaja: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 56 000 €, julkinen rahoitus yhteensä: 80 000 €

Naturpolis Oy ja KSAK Oy ovat kartoittaneet Kuusamossa puutoimialan yritysten kehittämistarpeita syyskuu 2018 – tammikuu 2019 välisenä aikana. Hankkeen varsinaisena kohderyhmänä ovat Kuusamon ja Taivalkosken metsäklusterin yritykset. Metsäklusteriin luetaan kuuluvaksi mm. metsä- ja sahateollisuus sekä puun jatkojalostus.

Hankkeen tavoitteena on perustaa puutoimialalle toimialaryhmä ja käynnistää sen toiminta, rakentaa toimialaryhmän ja ulkopuolisen asiantuntijatyön avulla Koillismaan puutoimialan kehittämisohjelma sekä hakea toimintaan hyviä käytäntöjä muualta. Toimialaryhmän tärkein tehtävä on määritellä ja sopia toimialan yhteiset tavoitteet ja ne ensimmäiset toimenpiteet, mitä halutaan edistää lähivuosien aikana. Samalla toimialaryhmän toiminnalle ja rahoitukselle luodaan hankeaikana toimintamallit ja etsitään kumppanuuksia ja edistetään yhteistyöverkostojen syntymistä.

Meijeriteollisuuden laitteistojen puhdistustoimenpiteiden tehostaminen (Pesuvesi) (A74530)

1.3.2019 - 31.12.2021, Oulun Yliopisto

Rahoittaja: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 251 000 €, julkinen rahoitus yhteensä: 324 000 €

Meijeriteollisuuden korkeat hygieniavaatimukset sekä monet pintojen likaantumista aiheuttavat lämpökäsittely- ja tuotantoprosessit edellyttävät päivittäisiä puhdistustoimenpiteitä ja valvontaa. Puhdistustoimenpiteet aiheuttavat merkittäviä kustannuksia ja vaativat runsaasti vettä, kemikaaleja ja energiaa. Hankkeen tavoitteena on kehittää ratkaisuja laitteistopesujen haasteisiin. Hankkeessa selvitetään ja testataan pesun seurantaan ja pesuprosessien optimointiin sekä pintapuhtauden toteamiseen parhaiten soveltuvat mittaus- ja analyysimenetelmät. Lisäksi testataan eri pesuaineiden, pesusekvenssien ja vaikutusta likakerrostumiin pesuprosessin tehostamiseksi. Valittujen menetelmien toimivuutta demonstroidaan teollisessa prosessissa ja arvioidaan saavutettu hyöty pesun kustannukset ja ympäristövaikutukset huomioon ottavalla kestävyysarvioinnilla. Hankkeessa muodostetulla tietämyksellä sekä kehitetyillä menetelmillä saadaan keinoja, joita käyttöön ottamalla meijeriteollisuuden yritykset parantavat tuotannon materiaali- ja energiatehokkuutta, kestävyttä ja kilpailukykyä.

Lammin Taika Oy, elämysmatkat (A74866)

6.1.2019 - 28.2.2020, Hakija: LAMMIN TAIKA OY

Rahoittaja: Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 420 000 €, julkinen rahoitus yhteensä: 420 000 €

Rukan läheisyyteen toteutetaan 20 kpl lasikatollisia majoitustiloja, sekä rakennetaan kiinteistölle tarvittava infra elämyksellisille matkapalveluille, kuten husky- ja poroajeluille. Toteutuksessa huomioidaan ekologisuus mm. hyödyntäen maalämpöä majoitustilojen lämmityksessä.

Vesiruton ravinteet ja energia talteen (Elodea II) (A74507)

1.1.2019 - 31.12.2021, Suomen ympäristökeskus

Rahoittaja: Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

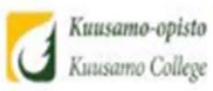
Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 87 000 €, julkinen rahoitus yhteensä: 295 000 €

Kanadanvesirutto (*Elodea canadensis*) on haitallinen, vesistöissä kasvava vieraslaji, joka on levinnyt satoihin järviin Suomessa. Otollisissa oloissa vesirutto muodostaa usein koko järven vesimassan täyttäviä kasvustoja. Näitä massakasvustoja esiintyy muun muassa Koillismaalla, jossa on vesirutolle suotuisia järviä hyvin paljon. Massakasvustoina esiintyessään vesirutto aiheuttaa vakavia haittoja järvien ekologiaalle ja käytölle.

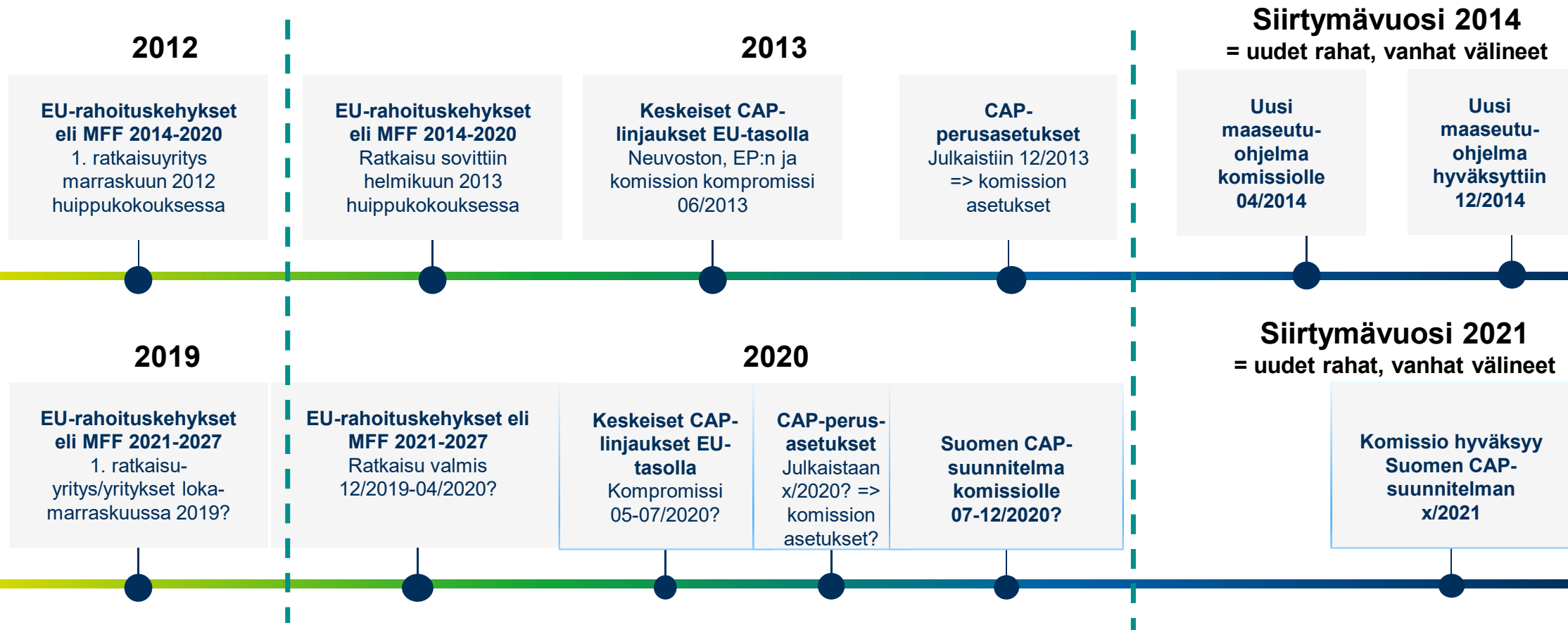
Hankkeessa tavoitteena on löytää kustannustehokas tapa hyödyntää vedestä poistettua vesiruttoa, ja siten tukea vesistöjen hyödyntämisen- ja virkistyskäyttömahdollisuuksien parantamista sekä niiden hyödyntämiseen pohjautuvien elinkeinojen menestymisedellytyksiä. Hankkeen tavoitteena onkin löytää vesistöistä poistetun vesiruttomassan käsittelyyn sopivia tekniikoita ja teknologioita sekä arvioida vesiruton hyödyntämisen taloudellista kannattavuutta maanparannus- ja lannoituskäytössä sekä biokaasuntuotannossa. Lisäksi hankkeen tavoitteena on selvittää laajamittaisen vesiruton poiston ekologisia vaikutuksia vesistön tilaan ja kehittää poiston suunnittelumenetelmiä mahdollisten haittojen minimoimiseksi. Hankkeen tavoitteena on myös kehittää liiketoimintamallia, jolla vesiruton korjaaminen ja hyötykäyttö voisi olla taloudellisesti kannattavaa toimintaa sekä tiedottaa näistä mahdollisuuksista yrityksille, vesialueiden omistajille, ranta-asukkaille ja mökkiläisille.

Kiitos!

Valmisteluvaiheista 2012-2014 ja 2019-2021

CAP-jatkovalmistelun elementeistä

